

Na tržaški prefekturi srečanje o zasedanju zunanjih ministrov G-8

Igor Cerno o prvih mesecih delovanja slovenskega jezikovnega okenca v Špetru in Čenti

ZSO se zavzema za reforme in tudi za odprtost do desnice

Slovenska manjšina odslej v svetovnih knjižnicah?

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 11. JUNIJA 2009

Št. 137 (19.536) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Začenja se »boj« za goriško pokrajino

DANJEL RADETIČ

Takoj po preštetu glasov in objavi volilnih izidov so na Goriškem politični delavci in upravitelji že začeli razmišljati o prihodnji pomembni volilni preizkušnji, ki bo potekala čez dve leti. Leta 2011 bodo namreč goriški volivci izbirali novo pokrajinsko upravo, spričo volilnih rezultatov na evropskih volitvah in porastom desnosredinskih glasov v nekaterih tradicionalno levčarskih občinah pa je precej tvegano vnaprej napovedati, kdo bo novi pokrajinski predsednik. Desno sredinska koalicija po uspehu v Foljanu-Redipulji, kjer je bil dosedanji levosredinski župan nepričakovano premagan, napoveduje presenečenje tudi na pokrajinski ravni, medtem ko leva sredina poudarja, da je bil spodrseljaj v občini z monumentalno kostnico iz prve svetovne vojne vezan na krajevne faktorje, ki ne bodo vplivali na izid pokrajinskih volitev.

Kakorkoli že, rezultati evropskih volitev kažejo, da so se na Goriškem razmerja moči tako v desni kot v levi sredini spremenila. Ljudstvo svobode je nazadovalo, medtem ko je Severna liga potrdila pozitivni trend iz zadnjih let in podvojila svoje glasove; na drugi strani je upad konsenza doživela Demokratska stranka, Italija vrednot pa je zbrala skoraj devet odstotkov glasov. V levosredinskem taboru bodo morali pri pripravi volilne strategije za pokrajinske volitve uspeh Di Pietrove stranke še kako upoštevati, po drugi strani pa je vprašljiva vloga, ki jo bodo odigrali Zeleni, SIK in SKP. Na evropskih volitvah se leve stranke niso najbolje odrezale, sploh pa delu je levica tudi na pokrajinski ravni kot razbita vojska, ki mora nujno strniti svoje vrste, saj je drugače obsojena na životarjenje.

MEDNARODNI ODNOSI - Libijski predsednik na tridnevem obisku

Gadafi v Rimu, »ker se je Italija opravičila Libiji«

Napovedanega govora Gadafija v senatu ne bo

TRST, GORICA - Včeraj konec pouka na večini slovenskih šol

Na svidenje jeseni

Še zadnje zaključne prireditve - V soboto začetek mature na nižjih, 25. junija pa na višjih srednjih šolah

TRST, GORICA - Na večini šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem in Goriškem je bil včeraj zadnji dan pouka v šolskem letu 2008/2009, medtem ko bodo otroški

vrtni delovali še do konca meseca. Slovo od šolskih klopi je potekalo tudi v znamenju še zadnjih zaključnih prireditev in športnih dni, medtem ko učence oz. dijake zadnjih letnikov niž-

jih in višjih srednjih šol čaka zdaj še državni izpit. Za nižješolce se bo začel že v soboto, za višješolce pa 25. junija.

Na 8. in 15. strani

RIM - Libijski predsednik Moamer Gadafi je prispel na tridnevni obisk v Italijo, ker se ji je »Italija opravičila za gorje, ki ji ga je prizadejala med fašistično kolonialistično zasedbo,« kot je sam polkovnik poudaril na srečanju s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom. Libija in Italija stopata na novo pot sodelovanja, je napovedal. Gadafijev obisk pa je razburil italijanske politične duhove. Številne stranke so nasprotovale njegovemu napovedanemu govoru v senatu. Sinoči so se odločili, da bo Gadafi obiskal senat, a ne bo govoril v senatni skupščini.

Na 6. strani

SMS sporočila v furlanščini

Na 2. strani

Prispevki tržaške Pokrajine za odstranitev azbesta

Na 8. strani

Števerjanski vinar se po padcu s kolesom zdravi na Katinari

Na 15. strani

Novogoriški borci kritični do dvojezičnega Obija

Na 16. strani

GOSPODARSTVO Fiat le prevzel Chrysler

DETROIT - Dan po sporočilu ameriškega vrhovnega sodišča, da ne bo sprehajal v odločanje tožbe treh skladov in potrošniških skupin proti poslu, je Fiat uradno prevzel večino zdravega premoženja ameriškega avtomobilskega podjetja v stečajnem postopku Chrysler. Pooblaščenec upravitelj Fiata Sergio Marchionne je prevzel vodenje družbe in imenoval namestnika. Tako se je rodil novi avtomobilski proizvajalec Fiat-Chrysler z ambicijo, da bi dobil globalne razsežnosti.

Na 6. strani

OCENE IN ODZIVI Volilni rezultati še naprej pod drobnogledom

TRST - Pisatelj Boris Pahor, kandidat SVP-Slovenske skupnosti na evropskih volitvah, pravi, da v Italiji ni problem Berlusconi, pač pa huda kriza, ki jo preživlja leva sredina. Pahor je razočaran, ne pa presenečen nad zelo nizko volilno udeležbo v Sloveniji.

V Zgoniku je bil za župana že tretjič zapored izvoljen Mirko Sarđoć na čelu liste Skupaj-Insieme. Sarđoć, kljub lepi zmagi, pa ni ponovil »sanjskega rezultata« z zadnjih volitev. Z volilnimi rezultati je v zgoniški občini zadovoljna stranka Slovenske skupnosti, ki je v občinski svet izvolila dva svoja predstavnika.

Na 3. in 7. strani

ŠTANDREŽ - Drugi del pokrajinskega kongresa SKGZ

Čut pripadnosti zvezi utrjujejo z včlanjevanjem posameznikov

ŠTANDREŽ - V štandreskem domu Andreja Budala je v torek potekal drugi del pokrajinskega kongresa SKGZ, med katerim so potrdili nov pravilnik zveze. Po novem se lahko vsak posameznik lahko včlani v SKGZ in zatem sodeluje pri njenih izbirah, sooblikuje njeno razvojno strategijo in prispeva k njenemu delovanju.

Kongres je vodil pokrajinski predsednik SKGZ za Goriško Livio Semolič, pred zaključkom zasedanja pa so izvolili petdeset članov pokrajinskega sveta, ki bo na prvi seji določil pokrajinsko tajništvo; slednje bo tako kot deželno sestavljeno iz članov, ki bodo odgovorni za posamezne resorje.

Na 14. strani

KOROŠKA - Po občnem zboru v Šentjanžu

ZSO na poti do reform, dialog z desnico še sporen

Interkulturni odbor za nadaljnje odpiranje ZSO – Messner glede dialoga za preobrat 180 odstotkov

CELOVEC - Po rednem občnem zboru Zveze slovenskih organizacij (ZSO) pretekli teden v Šentjanžu v Rožu, na katerem je bil vnovič izvoljen za predsednika Marjan Sturm (kot edini kandidat za predsedniško mesto je na tajnih volitvah od 134 oddanih glasov prejel 114 ali 85 odstotkov), je vodstvo krovne organizacije včeraj na tiskovni konferenci v Celovcu še enkrat poudarilo, da se hoče ZSO v novi mandatni preoblikovati v »bolj odprto, bolj pluralistično in s tem tudi bolj atraktivno organizacijo«.

V njej naj bi imeli večjo težo tudi pripadniki manjšine, ki gravitirajo h klasičnim (večinskim) strankam v deželi (socialdemokratom, Zelenim, komunistom in tudi k Enotni listi), pri razširitvi interkulturenega dialoga v deželi pa naj bi pomagal novi interkulturni odbor, v katerega so bile izvoljene osebnosti s področja kulture, šolstva, mirovne politike itd. iz obeh narodnih skupnosti na Koroškem. Vsekakor je cilj ZSO, da s svojim konceptom ohrani in obenem tudi organizacijsko odraža raznolikost slovenske manjšine na Koroškem, je še pristavil Sturm. V zvezi z močnejšo vključitvijo strankarskih struktur v ZSO je še opozoril, da ZSO s tem uresničuje tudi koncept konkordančne demokracije.

Kot že na samem občnem zboru, je Sturm tudi na včerajšnji tiskovni konferenci zagovarjal dialog s predsednikom (nemškonalnega) koroškega Heimatdienstsa Josefom Feldnerjem oz. z desnico na Koroškem in vztrajal, da je treba ta dialog nadaljevati. Politiko dialoga tudi z desnico, toda ne za vsako ceno je na tiskovni konferenci podprl tudi novi podpredsednik organizacije Peter Wieser («Za dialog ni alternative!«), medtem ko ji je odločno nasprotoval član upravnega odbora ZSO (in zvezni govornik KPA) Mirko Messner. Slednji je od vodstva ZSO zahteval »preobrat za 180 odstotkov« in dialog s tistimi, ki odklanjajo nacionalistično politiko.

Glede vprašanja skupnega zastopstva manjšine je Sturm ponovil, da tako zastopstvo, kot ga predlaga NSKS, odklanja. Pripravljen pa je na resna pogajanja o spremembah organizacijskih struktur slovenske manjšine na Koroškem v okviru delovne skupine pri uradu zveznega kanclerja na Dunaju, ki bo pripravila predlog reforme zakona o narodnih skupinah. S tem v zvezi je Sturm napovedal pogovore tudi z ostalima dvema političnima organizacijama koroških Slovencev, Narodnim svetom in Skupnostjo koroških Slovencev in Slovenk.

Ivan Lukan

Na včerajšnji tiskovni konferenci ZSO so sodelovali (z leve): Mirko Messner, Marjan Sturm in Peter Wieser

IVAN LUKAN

MANJŠINA - Na sedežih Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda v Špetru in Čenti

Slovensko jezikovno okence

Vodi ga Igor Cerno, ki je bil na zmagoviti listi izvoljen tudi v občinski svet v Bardu - Za zdaj obisk ni najboljši - Tudi furlansko okence

Igor Cerno, ki je zadolžen za slovensko okence v Špetru in Čenti, je bil z največjim številom preferenc na večinski listi izvoljen tudi v občinski svet v Bardu

NM

ŠPETER, ČENTA - Na sedežih Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda v Špetru in Čenti od februarja dalje delujeta na podlagi državnega zakona za zaščito jezikovnih manjšin 482 iz leta 1999 slovensko in furlansko jezikovno okence. Furlansko upravlja Alessandro Riccato, slovensko pa vodi enaintridesetletni Igor Cerno iz Barda v Terski dolini, ki je med Slovenci na Videmskem znan kot uspešen glasbenik. Veliko zaslug ima tudi za odprtje podružnice Glasbene matice v Bardu, mladi kulturni delavec pa je aktiven tudi na političnem področju, saj želi odločilno prispevati k razvoju svojega domačega kraja. Konec tedna je bil v svoji občini na zmagoviti listi novega župana Guida Marchiola tudi izvoljen v občinski svet. Prejel je največje število preferenc (40), v občinski upravi pa se bo verjetno posvetil predvsem kulturi.

Cerno se je za delo na jezikovnem okencu odločil, ker se mu zdi, da predstavlja inovativen način podpore

in promocije manjšinskih jezikov na različnih področjih, v vzhodnem delu videmske pokrajine torej predvsem slovensčine in furlanščine. Za zdaj se sicer ukvarja predvsem s prevajanjem dokumentov in spletne strani Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda (www.cm-torrenatisonocollo.it), kjer je na razpolago tudi več informacij o vseh jezikovnih okencih, ki delujejo v občinah, ki sestavljajo omenjeno gorsko skupnost. V njegov urad namreč ne pride veliko ljudi, Cerno pa skuša v čim večji meri slovensčino uporabljati tudi izven pisarne, saj se mu zdi, da je pomembno, da se občani zavedajo, da sta furlanščina in slovensčina na isti ravni kot italijanščina: »Stik z ljudmi je ključnega pomena, zato se ne smemo omejit na golo prevajanje dokumentov in spletne strani. Potrebno je narediti kaj veliko bolj konkretnega tudi v sodelovanju s kulturnimi društvi, ki delujejo na terenu, in drugimi jezikovnimi okenci,« je povedal Cerno, ki se zavzema tudi za to, da bi čim prej odprli podobno okence tudi v Terski dolini. Upa, da bo z novo upravo občine Barda to mogoče.

Prav zaradi tega sta skupaj s kolegom Riccatom, ki vodi okence za furlansko manjšino, pred časom organizirala srečanje z uslužbenci ostalih okenc, ki delujejo v občinah Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda. Udeležil se ga je tudi Marco Stolfo, direktor Službe za jezikovne in kulturne identitete za deželne rojake po svetu Dežele Furlanije Julijske krajine, ki je poudaril, da je treba ustvariti neke vrste mrežno sodelovanje med vsemi jezikovnimi okenci, slednja pa bi lahko imela velik pomen tudi na socialnem ali na turističnem področju, na primer s prevajanjem jedilnih listov gostiln ali turističnih kmetij v zaščitene jezike.

Občani se bodo lahko okence gorske skupnosti v Špetru in Čenti posluževali do začetka julija, ponovno pa bosta začeli delovati po programirani poletni prekinitev, saj se je Gorska skupnost Ter, Nadiža, Brda že odločila, da s projektom nadaljuje tudi naslednje leto. Slovensko okence je odprto od ponedeljka do četrta v Špetru, ob petkih pa v Čenti. Furlani pa se lahko na svoje okence v Špetru obrnejo ob sredah, v Čenti pa ob ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih. Delovni urnik je od 9. do 13. ure.

T.G.

FJK - Z izjemo videmske pokrajine Demokrati zadovoljni z občinskimi volitvami

TRST - Koordinacija Slovencev Demokratske stranke se zahvaljuje vsem volivkam in volivcem, ki so s svojim glasom podprli stranko ter napredne občanske liste. V težavnih splošnih razmerah, v katerih so potekale zadnje evropske volitve, je Demokratska stranka dosegla večinsko podporo v manjših občinah tako v tržaški, kot v goriški pokrajini, z edino izjemo Števerjana. Debora Serracchiani, kandidatka Demokratske stranke FJK, je v teh občinah zbrala izredno število preferenc, sad visoke podpore tudi s strani slovenskih volivk in volivcev.

Rezultat Demokratske stranke v teh občinah predstavlja solidno bazo, na kateri bomo lahko še utrdili našo stranko v prihodnosti, piše v tiskovnem sporočilu koordinacije. Debora Serracchiani bo tudi na podlagi te široke podpore lahko zastopala v evropskem parlamentu letočno našo stvarnost. Koordinacija Slovencev

demokratske stranke računa, da bo slovenska manjšina dobila v novoizvoljeni evropski Demokratske stranke zanesljivo in pozorno sogovornico, ki bo znala izpostaviti pozitivno sodelovanje tudi z novoizvoljenimi evropskimi poslanci iz Slovenije, predvsem iz vrst Socialnih demokratov, s katerimi ima naša stranka odlične odnose.

Koordinacija Slovencev Demokratske stranke izraža hkrati svoje zadovoljstvo za izid upravnih volitev v tržaški in goriški pokrajini, kjer so volivci nagradili doseganje dobro upravljanje naših občin. Skrbijo pa jo negativni rezultati leve sredine v videmski pokrajini, ki zahtevajo poglobljeno analizo in razmišljanje. V zaključku tiskovnega sporočila novoizvoljenim županom ter občinskim svetnikom želijo uspešno in plodno delo, v pričanju, da razpolaga DS z velikim zakladom sposobnih ljudi, ki se bodo uveljavili v novem upravnem mandatu.

VIDEM - Pobuda pokrajinske uprave SMS sporočila kmalu tudi v furlanskem jeziku

VIDEM - V kratkem bo mogoče pošiljati kratka sporočila na mobilnih telefonih (SMS) tudi v furlanščini. Za to nosi zasluho Pokrajina Videm, ki bo na svoji spletni strani nudila program T9, ki ga bo lahko vsakdo s pomočjo prenosnega računalnika prenesel na svoj telefonček. Edini pogoj je, da mobilni aparat razpolaga s tehnologijo Java. Pokrajinska odbornica za kulturo Elena Lizzi meni, da bo s tem furlanski jezik lahko tudi prekorčal meje.

Predsednik Pokrajine Pietro Fontanini računa, da bo ta pobuda posebno med mladimi pospešila pisanje v furlanskem jeziku, ki se v glavnem še vedno prenaša z ustnim izročilom. Šele v zadnjem času so se jezikoslovci sporazumeli za kolikor toliko enotno pisavo furlanščine, ki je bila dolgo časa predmet sporov in neskončnih strokovnih disputov.

Na Pokrajini pravijo, da pobuda o SMS sporočilih v furlanščini ni na noben način vezana na zadnja doga-

PIETRO FONTANINI

janja v zvezi z (ne)izvajanjem deželne zakona o furlanščini. Ne gre namreč pozabiti, da je Fontanini tudi deželni tajnik Severne lige, ki je precej kritično ocenila razsodbo ustavnega sodišča o razveljavitvi nekaterih pomembnih členov omenjenega deželne zakona.

Nekateri predstavniki Bossijeve stranke iz videmske pokrajine so celo zahtevali, naj deželni svet na novo odobri člene zakona, ki so jih ustavni sodniki razveljavili. To pa se ne bo zgodilo.

EVROPSKE VOLITVE - Ocena kandidata SVP-SSk Borisa Pahorja

»Problem ni Berlusconi, problem je leva sredina«

»Zame so glasovali tudi volilci italijanske narodnosti« - Razočaranje nad volilno udeležbo v Sloveniji

TRST - Silvio Berlusconi bo, kljub vsemu, ostal še naprej v sedlu, problem pa ni predsednik vlade, v Italiji je politični problem številka ena leva sredina. Boris Pahor je razočaran nad evropskimi volitvami in nad hudim porazom levice in leve sredine, zadovoljen pa je z volilnim rezultatom Južnotirolske ljudske stranke, na listi katere je kandidiral kot predstavnik Slovenske skupnosti.

»Levica izgublja in ne vem, kako se bo, če se sploh bo, postavila na noge. Ponavljam. Problem ni Berlusconi, veliko odprto vprašanje je ta razcepljena in prepirljiva leva sredina,« pravi Pahor. Demokratska stranka se mora enkrat za vselej odločiti, kaj hoče v resnici biti. Doslej je delala le nekakšne poskuse, od katerih ni niti eden uspel. Sedaj je napočil čas za ukrepanje, dodaja pisatelj, po katerem bi se morali demokrati povezati z Antoniom Di Pie-

trom in s Casinijevno stranko UDC.

Pahor je zadovoljen s svojim volilnim rezultatom in z glasovi, ki jih je dobila Južnotirolska ljudska stranka. Ima pa nekaj pripomb na levico in tudi na pisanje našega dnevnika. »Slovenska levica ima seveda pravico, da zagovarja svoja stališča, jaz pa imam pravico, da se z njenimi stališči ne strinjam. Levica se je za evropske volitve mobilizirala šele potem, ko je Slovenska skupnost objavila mojo kandidaturo. Pri tem je levico precej podprl Primorski dnevnik, ki še vedno leze na levo, čeprav ne vem zakaj,« podčrtuje Pahor.

Pri evropskih volitvah ga je zelo razočarala Slovenija s tako nizko volilno udeležbo. Pahor si 28-odstotno volilno udeležbo v matični državi razlaga z dejstvom, da je Slovenija zaradi velike notranje razklanosti skoraj primorana, da se ukvarja le s svojimi notranjimi zadevami. »Slovenija v tem trenutku žal nima prave možnosti, da bi mislila na nekaj drugega, kot na domače mizerije. To je posledica preteklosti, a tudi sedanjosti,« podčrtuje književnik. Po njegovem se v Sloveniji bije bitka, kdo bo imel glavno vlogo za reševanje gospodarske krize.

Pahorju tudi ni jasno, kakšna je trenutno zunanja politika slovenske države, da ne govorimo o sporu s Hrvaško, ki mu ni videti konca. Vse to se

Borisa Pahorja skrbi usoda italijanske leve sredine

KROMA

meša in je skoraj normalno, da Evropa ostaja za Slovenijo in za Slovence tako daleč. Predsednik Danilo Türk je večkrat apeliral k večji pozornosti do Evrope, a kaj, ko ga žal malokdo poslušala.

Pisatelj je zadovoljen s svojimi osebnimi preferencami, čeprav po-

udarja, da je imel zelo malo volilnih shodov, tako da je njegovo kandidaturo, ki je bila sicer brez možnosti za prodor, promovirala izključno Slovenska skupnost. Prepričan je, da je zanj volilo tudi kar nekaj volilcev italijanske narodnosti.

S.T.

ANKETA PD Kdo morajo biti zavezniki Demokratske stranke?

Nedeljske evropske volitve so, Berlusconijevemu osebnemu porazu navkljub, potrdile moč desnosredinske koalicije ter razdrobljenost opozicije. V najnovejši anketi Primorskega dnevnika, ki je že na spletu, smo se zato odločili vprašati bralce, kaj bi morala storiti največja stranska opozicija, da se dokoplje do oblasti. Vprašanje se glasi:

S kom se mora povezati Demokratska stranka, da lahko preмага desnico?

Možni odgovori so:

Z levo

Z delom levice

Z Di Pietrom

S Casinijem

Z delom levice in Di Pietrom

Z Di Pietrom in s Casinijem

Z delom levice, Di Pietrom in s Casinijem

Ostane naj sama

Ne vem

Prehrambeni diskont Eurospin

Mima s.n.c.

Povudba velja od 11. do 20. junija

Delovni čas: pon. 8.30 - 13.00 tor. - sob. 8.30 - 19.00 ned. zaprto

Montepulciano
z Abrucov
1500 ml
1,33 € / liter

~~2,49~~
1,99

Gel za prhanje
300 ml
2,30 € / liter

~~0,99~~

0,69
kos

7,99
kos

Črtasti tepih 60 x 90 cm*
100% bombaž, na voljo zeleni,
modri ali oranžni motiv

Tortellini
z mesom
maxi
1000 g

~~2,29~~
1,89

Smetanast
jogurt
s sadjem
1000 g

~~1,99~~
1,65
kos

Keksi
"Novellini"
625 g
1,90 € / kg

~~1,49~~
1,19

Črtaste blazine za stolice**
100% bombaž, dimenzije: 40x40 cm,
na voljo zeleni ali modri motiv

Tunina v
semenskem
olju
620 g
4,82 € / kg

~~3,79~~
2,99

Orecchiette
500 g
0,98 € / kg

~~0,65~~
0,49

Papirnate brisače
4 role

~~1,99~~
1,69

3,49
kos

Fernetiči, 24 - REPENTABOR - tel. 040 2176832

*Do razprodaje zalog; na razpolago samo v prodajnih mestih z dovoljenjem za prodajo; omejene količine.

**Samo na prodajnih mestih. Ni sodelujejo pri akciji. Predhodno se pozanimajte za razpoložljivost blaga.

MEDNARODNI ODNOSI - Obisk libijskega predsednika v Rimu

Gadafi: Italija ni več kolonialna fašistična sila

S sabo pripeljal sina libijskega upornika, ki so ga italijanski vojaki ubili

RIM - Libijski predsednik Moamer Gadafi je včeraj začel obisk v Italiji, ki je po mnenju analitikov znak otoplitve odnosov med državama. Gadafi, ki ga spremlja več kot 200-članska delegacija, ima med tridnevni obiskom predvidenih veliko srečanj in govorov.

Libijskega voditelja je sprejel premier Silvio Berlusconi. Ta je Gadafija, ki trenutno predseduje Afriški uniji, povabil na srečanje skupine sedmih najrazvitejših držav na svetu in Rusije (G8), ki bo prihodnji mesec v Italiji.

Libijski predsednik je že ob prihodu poskrbel za »presenečenje«: na desni strani svoje polkovniške uniforme je imel pripeto sliko vklejenega Omarja Al Mukhtarja, libijskega narodnega heroja, ki je v letih od 1923 do 1931 vodil upor proti italijanskim fašističnim kolonialistom. Puščavskega leva, kot so ga imenovali domačini, so italijanski vojaki ulovili in ga tudi usmrtili.

Z letala libijskega predsednika se je s spremstvom z veliko težavo izkrcal tudi 80-letni sin Omarja Al Mukhtarja, oblečen v tradicionalno belo libijsko tuniko, ki so ga po izkrcanju takoj posedli v voziček. Gadafi je hotel tako simbolično opozoriti na nekdanji kolonialistični odnos fašistične Italije do Libije.

Berlusconi je libijskemu predsedniku poudaril, da sta z obiskom obrnila dolgo in bolečo stran zgodovine. Na srečanju s predsednikom Giorgiom Napolitanom je Gadafi naglasil, da je prispel v Italijo, ker »Italija ni več taka, kot je bila v preteklosti in je dokončno pretrgala vez s kolonializmom in fašizmom.«

Gadafijev prihod je vsekakor izzval marsikatero negotovanje. Sporen je predvsem njegov napovedani govor v senatu. Po mnenju številnih političnih predstavnikov naj bi ne bil umesten. Sinoči so se načelniki senatnih skupin dogovorili, da Gadafi ne bo govoril v dvorani, temveč v eni od stranskih soban.

Libijski predsednik naj bi se v Rimu sešel tudi z enim od Italijanov, ki ga je v 70. letih prejšnjega stoletja izgnal iz Libije, da bi tako kaznoval Italijo za kolonizacijo Libije med letoma 1911 in 1941. Srečanje bo potekalo v soboto v šotoru, ki so ga za libijskega voditelja postavili v rimskem parku Villa Doria Pamphili.

V zadnjih letih so se odnosi med državama, ki so bili zaradi 30-letne italijanske okupacije Libije in izгона 20.000 Italijanov zelo obremenjeni, nekoliko izboljšali, med drugim tudi po tem, ko sta Tripoli in Rim lani dosegla dogovor, da

Berlusconi in Gadafi

ANSA

bo Italija Libiji v prihodnjih 25 letih plačala odškodnino za okupacijo. 3,5 milijona evrov vreden dogovor zajema gradbene projekte, štipendije za študente in pokojnine za libijske vojake, ki so se v drugi svetovni vojni borili na strani Italije.

Libija je po drugi strani privolila v preprečevanje vala nezakonitih afriških priseljencev, ki čez Sredozemsko morje prihajajo v Italijo. Državi sta sklenili sporen dogovor o imigraciji, po katerem Italija v Libijo vrača nezakonite priseljence, ki so izpluli iz Libije in so jih italijanske oblasti prestregle pred italijansko obalo.

Številne humanitarne organizacije in organizacije za človekove pravice so dogovor ostro kritizirale, čes da krši človekove pravice priseljencev, saj ne morejo zaposliti za azil v Italiji. Organizacija za človekove pravice Human Rights Watch meni, da Gadafi z obiskom v Italiji »proslavlja sklenitev umazanega posla«.

Libijski voditelj naj bi se sešel tudi z nekaterimi italijanskimi Judi, ki so jih izgnali iz Libije po zmagi Izraela v vojni na Bližnjem vzhodu leta 1967. Tedaj so iz države izgnali kakih 6.000 Judov.

Gadafi, ki je na oblasti od leta 1969 in je arabski voditelj z najdaljšim stažem, bo sogovornike tradicionalno sprejemal v šotoru, medtem ko bo v nasprotju s tradicijo spal v palači Villa Doria Pamphili iz 13. stoletja. (STA, C.R.)

GOSPODARSTVO - Po hitri rešitvi sodnega zapleta

Rodil se je Fiat-Chrysler, Marchionne prevzel vodstvo

DETROIT - Dan po sporočilu ameriškega vrhovnega sodišča, da ne bo sprejel v odločanje tožbe treh skladov in potrošniških skupin proti poslu, je Fiat uradno prevzel večino zdravega premoženja ameriškega avtomobilskega podjetja v stečajnem postopku Chrysler. Pooblaščenim upraviteljem Fiata Sergio Marchionne je prevzel vodenje družbe in imenoval namestnika.

Prevzem premoženja s strani Fiata

pomeni konec največje ovire za uspešen izhod iz postopka stečajne zaščite, v kateri je Chrysler s pomočjo ameriške vlade vstopil 30. aprila letos. Novo podjetje Chrysler se bo tako znebil večine dolga, 789 prodajalnih po ZDA in tisoče zaposlenih, po novem pa naj bi s pomočjo italijanske tehnologije proizvajal manjše in bolj varčne avtomobile.

Marchionne je zaposlenim sporočil, da jih čaka svetla prihodnost, Spomnil je,

da se je s podobnim položajem, v katerem je danes Chrysler, srečal pred petimi leti, ko je prevzel Fiat in iz njega naredil dobičkonosno podjetje, ki proizvaja zanesljive, popularne in okolju prijazne avtomobile. Napovedal je skorajšnje ponovno odprtje mirujočih Chryslerjevih tovarn v ZDA, ki so v času stečajnega postopka podjetje stale 100 milijonov dolarjev na dan. Za namestnika in podpredsednika je imenoval Jima Pressa, ki je pri Chrysleru od leta 2007, pred tem pa je vodil ameriško Toyota. Napovedal je, da bodo imeli šefi v novem podjetju širok nadzor in bodo hitreje sprejemali odločitve.

Postopek se je malce zapletel v ponedeljek, ko je vrhovna sodnica Ruth Bader Ginsburg nekaj minut pred iztekom roka ustavila dovoljenje za prodajo. Newyorško zvezno prizivno sodišče je najprej pritrdilo stečajnemu sodniku Arthuru Gonzalesu, ki je dovolil prodajo 35-odstotnega deleža Chryslerja Fiatu, vendar pa je dala možnost nasprotnikom prodaje, da se pritožijo na ameriško vrhovno sodišče.

Prodaji Fiatu so ugovarjali trije skladi iz Indiane, ki imajo v rokah manj kot en odstotek od sedem milijard dolarjev zavarovanega dolga Chryslerja oziroma skupaj okrog 42,5 milijona dolarjev. Poleg tega so se pritoževale tudi potrošniške skupine in posamezniki, ki so prav tako vložili ugovor na vrhovnem sodišču. Nasprotniki so določili pogodbe, po katerem novi Chrysler ne bo več odgovoren za kakovost in varnost avtomobilov, ki so bili izdelani in prodani pred stečajem.

Ugovarjalo je tudi več kot 300 lastnikov Chryslerjevih trgovin po ZDA, ki so na seznamu 789, ki jih namerava novo podjetje zapreti. O zahtevi trgovcev je v torek odločil stečajni sodnik Gonzales, ki jo je zavrnil in dovolil načrt podjetja za odpovedi pogodb.

Fiatov prevzem Chryslerja je zmaga za predsednika ZDA Baracka Obama, ki je težave ameriške avtomobilske industrije izkoristil za začetek njene preobrazbe iz izdelovanja velikih okornih vozil z veliko porabo goriva v manjše, bolj varčne in okolju prijaznejše avtomobile, kar je tudi del boja proti podnebnim spremembam.

Ameriška vlada je Chryslerju v času stečaja dala 4,5 milijarde dolarjev, po stečaju pa bo skupaj s kanadsko vlado imela 10-odstotni delež novega Chryslerja. Fiat na začetku dobi 20-odstotni delež, ki ga bo lahko povečal na 35-odstotnega, sindikat delavcev avtomobilske industrije (UAW) pa 55-odstotnega. Zavarovani upniki bodo za sedem milijard dolarjev terjatev dobili dve milijardi dolarjev.

POLITIKA - Na sporedu bo v nedeljo in ponedeljek, 21. in 22. junija

Trojni referendum za korenito spremembo državne volilne zakonodaje

V nedeljo in ponedeljek, 21. in 22. t. m., bo referendum o volilni zakonodaji. Volilni upravičenci bodo imeli možnost, da se izrečejo o treh referendumskih vprašanjih, ki zadevajo zakon št. 207 iz leta 2005 za izvolitev poslanske zbornice in senata. Če se bodo predstavili na voliščih, bodo zatorej prejel tri glasovnice.

Vijolična glasovnica

Referendumsko vprašanje na vijolični glasovnici zadeva izvolitev poslanske zbornice. Volivce sprašuje, ali se strinjajo z ukinitvijo vrste določil zakona 207/2005. Besedilo je sestavljeno v zapleteni pravni govoric in je za povprečnega bralca nerazumljivo. Temeljna ideja pa je zelo preprosta. Sedanja volilna zakonodaja določa, da posamezne kandidatne liste ali naveze kandidatnih list, ki neposredno izvolijo največ poslancev, imajo pravico do volilne nagrade, tako da zasedejo v poslanski zbornici najmanj 55 odstotkov sedežev.

Referendum predlaga, da bi ukiniti možnost povezav med kandidatnimi listami, tako da bi v bodoče imele pravico do volilne nagrade le posamezne kandidatne liste. Druga posledica ukinitve možnosti povezovanja med kandidatnimi listami pa bi bila ta, da bi za vstop v poslansko zbornico morala posamezna kandidatna lista preseči 4-odstotni volilni prag, ki je zdaj predviden za koalicije.

Rjava glasovnica

Referendumsko vprašanje na rjavi glasovnici je podobno tistemu na vijolični glasovnici, le da zadeva izvolitev senata. Referendum torej predlaga, da bi ukiniti možnost povezovanja med kandidatnimi listami na senatnih volitvah. Če bi se to zgodilo, bi podobno kot v poslanski zbornici imele pravico do volilne nagrade le posamezne kandidatne liste, le da bi se ta nagrada na senatnih volitvah porazdelila na deželni osnovi, in ne na vsedravnih. Druga posledica ukinitve

možnosti povezav pa bi bila ta, da bi za posamezne kandidatne liste veljal 8-odstotni volilni prag.

Zelena glasovnica

Sedanja volilna zakonodaja dopušča, da isti kandidat nastopa v več volilnih okrožjih hkrati. Referendumsko vprašanje na zeleni glasovnici predlaga, da bi to možnost odpravili, se pravi, da bi isti kandidat smel nastopiti le v enem volilnem okrožju, in to bodisi na volitvah poslanec kot na volitvah senatorjev. Tudi v tem primeru seveda strnjeno obnavljamo smisel referendumskega vprašanja, ki je sicer tehnično zapleteno in v izvornem besedilu težko razumljivo.

Temeljni pomen

Kaj bi se zgodilo, če bi 21. in 22. junija prodrli vsa tri referendumska vprašanja? Na dlani je, da bi prišlo do korenite spremembe sistema za izvolitev parla-

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

PREFEKATURA - Sestanek o varnostnih ukrepih za srečanje zunanjih ministrov držav G-8

Od 25. do 27. junija vrsta varnostnih ukrepov

Toda prefektura še nima uradnih podatkov o začasni ukinitvi schengenskega sporazuma

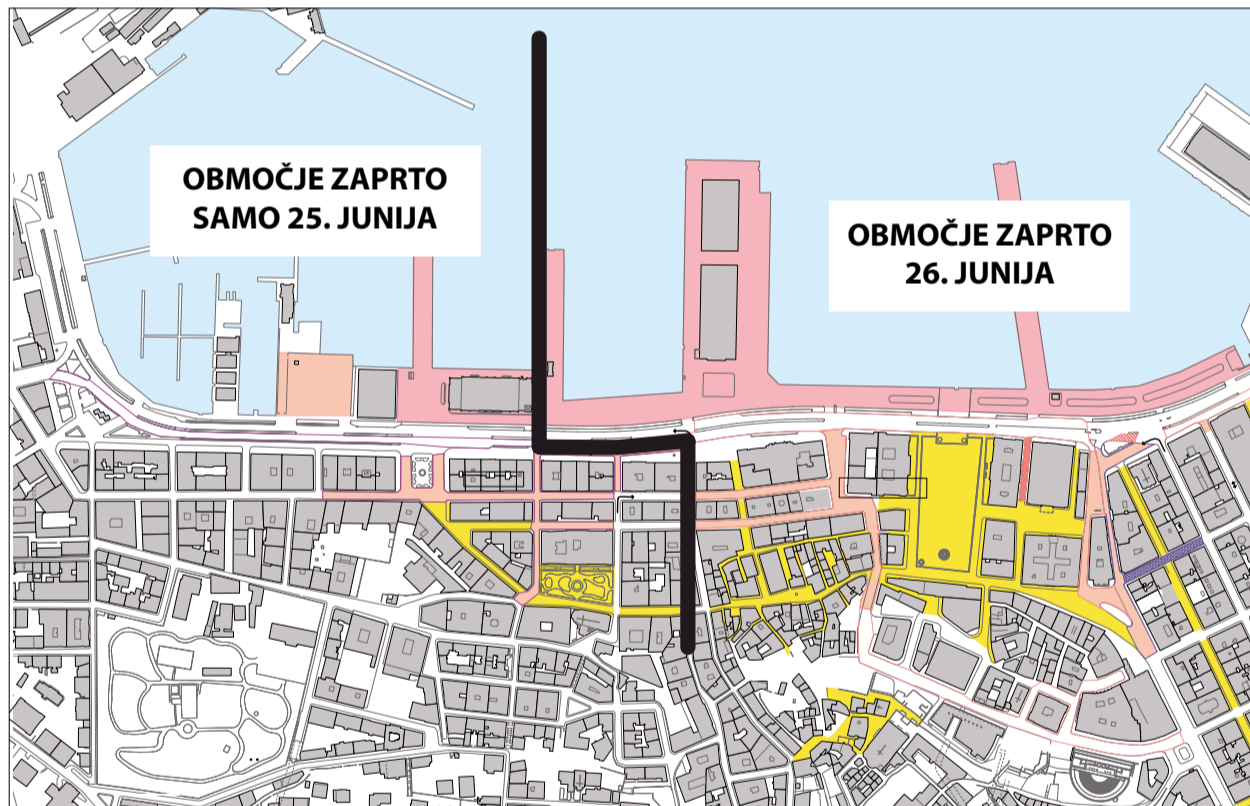
Na Tržaškem in še zlasti v mestnem središču bo od 25. do 27. junija med zasedanjem zunanjih ministrov držav G-8 vrsta varnostnih ukrepov, od omejitve za promet do tistih za pešce, pa tudi dočasne ukinitve schengenskega sporazuma. S podrobnosti ponovne vzpostavitve mejnih kontrol sicer na prefekturi še niso uradno seznanjeni. Ukinitve schengenskega sporazuma naj bi namreč začela veljati na vseh italijanskih mejnih prehodih (od Slovenije do vključno Francije) pred tržaškim zasedanjem G-8 in se zaključiti po vrhu G-8, ki bo v prvi polovici julija v L'Aquili. Kaže, da bodo veljali pogoji iz obdobja, ko je meja še obstajala. Prefekt Giovanni Balsamo vsekakor zagotavlja, da večjih težav vsaj na Tržaškem ne bo, ker bodo morebitne kontrole prepuščene »zdravi pameti« policistov oziroma - po prefektovih besedah - njihovi »diskretnosti«.

To je izšlo s sestanka, ki je bil včeraj popoldne na prefekturi in ki so se ga udeležili v bistvu vsi dejavniki, zadolženi za prireditev zasedanja G-8 in za varnostne ukrepe. Konec junija bodo namreč v Trstu poleg predstavnikov držav G-8 še zastopniki mnogih drugih povabljenih držav, da bodo morali skrbeti za varnost skupno 47 delegacij. Na prefekturi so se v ta namen zbrali predstavniki notranjega ministrstva, sil javnega reda, Pristanišča obla, lokalnih uprav, zdravstvenega podjetja, pa tudi tržaški in goriški kvestor. To je bil že tretji sestanek, je na kasnejšem srečanju z novinarji povedal Balsamo, in so v tem smislu že določili vse pomembnejše varnostne ukrepe oz. »temeljne smernice«. Včeraj so želeli v bistvu le okvirno seznaniti javnost z omejitvami za promet in parkiranje vozil. Tako bo dejansko zaprto celo nabrežje, 26. junija pa tudi Miramarski drevored vse do miramarskega gradu, kjer bodo člani delegacij večerjali. Podrobnosti bodo vsekakor podali na naknadni tiskovni konferenci, ki naj bi bila sredi prihodnjega tedna. Pristojni občinski odbornik Franco Bandelli je sporočil, da bodo zunanji ministri 25. junija zasedali v muzeju Revoltella. Zato bodo zaprli del nabrežja (in obrobne ulice) od okvirno Pomorske postaje do postaje Rogers. Dan kasneje bo to območje odprto za promet, zato pa zaprto območje od Pomorske postaje do železniške postaje.

A.G.

Na prefekturi je bil včeraj sestanek o varnostnih ukrepih za srečanje zunanjih ministrov držav G-8 (desno). Od 25. do 27. junija bo med drugim skoraj celo nabrežje zaprto za promet (spodaj)

KROMA

KOKAIN - Pripor Tržačan vpleten v kar dve preiskavi

FRANCO ALTIN

Včeraj ob zori je sto policistov v osmih italijanskih pokrajinah priplo več trgovcev s kokainom. Preiskavo sta vodila tožilstvo in kvestura iz Ascolija Picena v Markah. Tamkajšnji sodnik za predhodne preiskave je izdal 21 nalogov za pripor in 8 nalogov za hišni pripor. Pripripi so 10 dominikanskih, brazilskega in 12 italijanskih državljanov, šest ljudi še iščejo v Italiji in tujini.

Zaradi preprodaje in razpečevanja so policisti iz Ascolija aretirali tudi 43-letnega Franca Altina z Opčin, ki pa je bil zaradi enakih obdolžitev že v milanskem zaporu San Vittore. Pred letom dni so ga aretirali, ker je v milanskem predmestju kupoval kokain od kalabrijske mafije in ga prodajal tržaškemu porabniku. Istočasno so Altina preiskovali policisti iz Ascolija, saj je mamilo kupoval tudi pri Dominikancu v Pavii. 26. junija, ob aretaciji v Milanu, so s prisluskuvanji prenehali in včeraj so Altina spet aretirali.

Kokain je iz Kolumbije in Dominikanske republike potoval skozi Španijo v Italijo. Prenašalci so skrivali mamilo na dnu kovčkov, v albumih ter steklenicah viskija. V dveh letih so policisti (sodeloval je tudi Interpol) zaplenili 6,5 kg kokaina v prahu (2,7 kg so odkrili na madriškem letališču) in 3,5 litra utekočinjenega kokaina, ki bi v prahu znašal 7 kilogramov. Zaplenjeni kokain bi nanesel precej več kot milijon evrov dobička, glede na to, da mamilo pred razpečevanjem razredčijo. V nekem stanovanju pri Ascoliju so imeli dominikanski »narkosi« pravi laboratorij za predelavo mamil, kjer so spreminjali kokain iz tekočega v trdo stanje. (af)

ZGONIK - Analiza rezultatov sobotnih in nedeljskih občinskih volitev

»Sanjski rezultat« se ni ponovil

Lista Skupaj-Insieme nazadovala za 179 glasov - SSK znova druga stranka v občini - Padec podpore desnici - SL prvič v občinski svet - Mladi obrazi

Potrjeni zgoniški župan Mirko Sarđoć nam je v ponedeljek, ko so izidi občinskih volitev postali znani, izrazil svoje zadovoljstvo za potrjeno zaupanje občanov, čeprav je bilo slednje nižje kot pred petimi leti. Spomnimo se: na upravnih volitvah junija 2004 je Sarđoć dosegel »sanjski rezultat«, ko je zbral kar 1.061 glasov oz. dobrih 75 odstotkov. To so bile tudi volitve, na katerih je tradicionalna tekunica Sarđoćeve levičarske liste Skupaj-Insieme, Slovenska skupnost, dosegla svoj zgodovinski minimum, saj je njen kandidat Dimitri Žbogar prejel le 151 glasov oz. slabih enajst odstotkov, ob tej priložnosti pa je SSK prehitela desnosedinska lista Oltre il polo kandidata Nicole Guarina s 193 glasovi oz. slabimi štirinajstimi odstotki. Takrat je lista Skupaj-Insieme z 991 glasovi dobila sedem sedežev, desnica s 178 dva, SSK s 138 glasovi pa le en sedež (tu niso všteti županski kandidati, ki so avtomatično prišli v občinski svet).

Stvari so se v petih letih očitno nekoliko spremenile: Sarđoć se je tokrat ustavil pri 916 glasovih, kar znaša dobrih 66

odstotkov. Stari-novi župan je nazadoval za dobrih devet odstotkov oz. za 145 glasov, njegova lista pa je izgubila kar 179 glasov. Dejansko se je lista Skupaj-Insieme vrnila k številkam, ki jih je imela na volitvah leta 1999, ko je zbrala 803 glasove in dosegla slabih šestdeset odstotkov. Če je Sarđoć zelo zadovoljen, čeprav ne tako kot pred petimi leti, pa je toliko bolj vesel Dimitri Žbogar. Županski kandidat SSK je namreč prejel 226 glasov oz. dobrih šestnajst odstotkov, kar pomeni, da je prejel 75 glasov oz. šest odstotkov več kot pred petimi leti. Tudi lista SSK je napredovala za sedemdeset glasov (od prejšnjih 138 na letošnjih 208) in le za las zgrešila tretjega občinskega svetnika. Tako so se izgubljeni glasovi vsaj delno vrnili, čeprav Žbogar ni dosegel rezultata Joška Grudna iz leta 1999, ko je takratni kandidat SSK prejel 270 glasov, vendar je bil letošnji rezultat dovolj, da je stranka lipove vejice zopet postala druga najmočnejša politična sila v občini.

Kdor se nikakor ne more veseliti, pa je desnosedinsko Ljudstvo svobode, ki je

Prvi in drugi v občini - Mirko Sarđoć (levo) in Dimitri Žbogar

KROMA

v primerjavi s prejšnjimi volitvami izgubilo 33 glasov (s 193 glasov je zdrknilo na 160) in bo imelo dva svetnika (enega manj kot prej). Ob tem je tudi zanimivo dejstvo, da je dolgoletni svetnik Nicola Guarino

presenetljivo izpadel: prejel je le štiri preference, pri čemer ga je z desetimi glasovi prehitel mladi 20-letni predstavnik Sredinske zveze UDC Piero Geremia, ki bo v občinskem svetu sedel skupaj z županskim

kandidatom Denisom Zigantejem. Ne smemo niti pozabiti, da je tokrat, kot leta 1999, nastopila Severna liga (leta 2004 ni bilo njene liste), ki je verjetno odščipnila kak glas »konkurenčni« stranki, a taka razlaga lahko velja le delno: Severna liga je nastopila tudi leta 1999, ob tisti priložnosti pa je takratni Pol za Zgonik prejel 194 glasov, se pravi v bistvu prav toliko glasov kot pred petimi leti. Tokrat je »Carrocciu« prvič uspelo, da se je njegov predstavnik prerinil v občinski svet: županski kandidat Gianfranco Melillo je namreč prejel 83 glasov, se pravi le enajst glasov več kot pred desetimi leti Luca Novak, a očitno dovolj, da bo sedel v občinski skupščini.

In še zadnja ugotovitev: tudi v Zgoniku se politika pomlaja in prihajajo na dan novi obrazi. Poleg že omenjenega Svetu bodo v zgoniškem občinskem svetu sedeli še trije še ne 30-letni svetniki: 23-letna Vesna Bukavec in 20-letni Jan Sossi, ki bosta sedela v vrstah liste Skupaj-Insieme, katerima je treba pridružiti še 28-letnega Tomaža Špacapana, ki bo zastopal SSK. (iž)

ŠOLSTVO - Včeraj konec pouka na večini šol

Nekateri se že veselijo, druge pa čaka še nekaj truda

Že v soboto začetek mature na nižjih, 25. junija pa na višjih srednjih šolah

Na večini šol s slovenskim učnim jezikom se je včeraj zaključil pouk (otroški vrtci bodo delovali še do konca meseca). Medtem ko so se nekateri veselili, bodo nekateri drugi presedeli v šolskih klopih še par dni (na Liceju Franceta Prešerna bo zadnji dan pouka jutri, ko bo na vrsti športni dan). Danes in jutri bodo na nižjih srednjih šolah tudi objavili letošnji šolski uspeh učencev: ta bo danes znan na šolah Srečka Kosovela na Opčinah in Proseku, Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu, Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu in Simona Gregorčiča v Dolini, medtem ko bodo na šoli Iga Grudna v Nabrežini izide objavili jutri. Šolski uspeh na višjih srednjih šolah pa bo znan prihodnji teden: 16. junija bodo izide objavili na Pedagoškem in družboslovnem liceju Antona Martina Slomška, 19. junija pa na Liceju Franceta Prešerna, Trgovskem tehničnem zavodu Žige Zoisa in Poklicnem zavodu Jožefa Stefana (tu so dijaki tretjih razredov že opravili kvalifikacijski izpit).

Vsi pa se ne morejo še veseliti. Že v soboto bo namreč na vrsti prva pisna preizkušnja v okviru državnega izpita na nižjih srednjih šolah. Učenci bodo pisali nalogo iz slovenščine, katerim bodo v prihodnjem tednu sledile še druge štiri naloge, med katerimi je tudi vsedrjavna preizkušnja. Učencev, ki so letos obiskovali tretji razred in bi morali opraviti maturo, je 117: sedem jih je na šoli Cankar, 20 na šoli Sv. Cirila in Metoda, 47 na šoli Kosovel, 29 na šoli Gruden in 14 na šoli Gregorčič.

25. junija pa se bo s prvo pisno nalogo iz slovenščine začel državni izpit na višjih srednjih šolah: petošolcev, ki bi morali letos zaključiti višješolski študij, je osemdeset: 29 na liceju Prešeren (sedem na znanstveno-fizikalni smeri, osem na jezikovni in štirinajst na klasični smeri), dvajset na zavodu Zoisa, (trinajst na oddelku za knjigovodje in sedem na oddelku za geometre) šestnajst na zavodu Stefan (štirje ne elektronskem oddelku, devet na mehanskem in trije na kemijsko-biološkem oddelku) in petnajst na liceju Slomšek (štirje na pedagoški in enajst na družboslovni smeri).

BARBO (DS) Občina pozabila na Sv. Alojzij

Tržaška občinska uprava je popolnoma pozabila na rajon Sv. Alojzija. Tako v tiskovnem sporočilu ocenjuje občinski svetnik Demokratske stranke Tarcisio Barbo. Pred petimi leti so krajevna sekcija združenja Acli, športno združenje S. Luigi in rajonski svet posredovali občini vrsto predlogov in projektov za poživitev rajona. Sledilo je nekaj javnih skupščin, mnogo zagotovil in obljub občinskih mož, konkretno pa ni bilo nič storjeno, je zapisal Barbo. Odbornik za javna dela Franco Bandelli je napovedal, da bo podrobno načrt za prometno ureditev tega območja startal šele konec tega ali v začetku prihodnjega leta, pa čeprav je pobuda stekla že pred petimi leti. Za Barba je zamuda povsem nerazumljiva, saj bi morali le uvesti nekaj enosmernih ulic. Podobno je z marketom ob centru v Ul. Felluga. Župan Roberto Dipiazza je pred dvema letoma kategorično napovedal: dela se bodo začela decembra. A se ne niso ...

Barbo je očital mestni upravi, da se zanima le za »mostove čez Kanal«, za namestitve kipov in za zgodovinsko jedro mesta, popolnoma pa prezira obrobne mestne rajone, »razen nekaterih redkih in zainteresiranih izjem«. Namig na Sv. Sergij, kjer ima Nacionalno zaveznitvo svoj volilni rezervuar, je več kot očiten.

DEVIN - Zaključna prireditev v OŠ Josipa Jurčiča

Šola je uspešna, če se otroci v njej dobro počutijo

Kot v mnogih drugih šolah tako je bila včeraj na Osnovni šoli Josipa Jurčiča v Devinu zaključna prireditev. Učence in učenci posameznih razredov so z recitacijami, petjem, plesom in z dramskimi prizorčki pokazali, kaj so se naučili v teku leta. Rdeča nit, ki je povezovala

več kot uro trajajoči program, je bila prav šola, pri čemer je bila poudarjena misel, da je predpogoj za uspešno učenje dobro počutje otrok. No, kaže, da so devinski šolarji s tega vidika na dobrem.

Po obveznem obredu predaje ključev iz rok odhajajočih petošolcev v ro-

ke četrtošolcev se je učiteljicam in učiteljem v imenu staršev zahvalila Irena Tavčar. V imenu učiteljskega zbora sta vesele počitnice voščila učiteljica Nadja Bizjak in ravnatelj Marko Jarc, vse prisotne pa je pozdravil tudi domači župan Giorgio Ret.

TRŽAŠKA POKRAJINA - Odlok pokrajinskega odbora

Prispevki za odstranitev azbesta

Skupno 50 tisoč evrov za pomoč zasebnikom - Pobuda svetnika Slovenske skupnosti Zorana Sosiča

Petdeset tisoč evrov za odstranjanje azbestnih odpadkov. Ta prispevek je v začetku maja odobril tržaški pokrajinski odbor, odlok pa bo morala sedaj potrditi še pokrajinska skupščina.

Prispevek za odstranjanje azbesta je sad prizadevanj pokrajinskega svetnika Slovenske skupnosti Zorana Sosiča. Že novembra lani je kot predsednik komisije za okolje v pokrajinskem svetu predstavil resolucijo, ki je pozivala pokrajinski odbor, naj v proračun za letošnje leto vključi postavko o prispevkih posameznikom, ki bi se odločili za zakonito odstranitev azbestnega materiala. Ukrep bi bil preventivnega značaja: zajezil naj bi nezakonito odlaganje azbesta, predvsem po Krasu.

Vzrok za divje odstranjanje azbesta je znan: sanacijo morajo opraviti specializirana podjetja, kar pa drago stane. Sosič se je lansko jesen podal na Goriško, kjer mu je tamkajšnja pokrajinska odbornica za okolje Mara Černic predstavila preventivni načrt za zajezitev nezakonitega odlaganja azbesta. Tamkajšnja pokrajinska uprava je v ta namen vključila v proračun prispevek v višini 100 tisoč evrov in določila, kako gre prispevek koristiti. Odstranjanje azbesta je na licitaciji dobilo v zakup specializirano podjetje, ki opravlja svoje posege po poprejši določeni, zmerjeni ceni. Prispevek lahko koristijo zasebniki, in sicer za odstranjanje do 25 kvadratnih metrov azbestnih ploskev. Lastnik plača polovico stroška, preostalo pa krije pokrajinski prispevek.

Tržaški pokrajinski odbor je v svojem odloku dejansko sledil poti, ki jo je začrtala goriška pokrajinska uprava. Prispevek tržaške pokrajine bo lahko kril od 30 do 50 odstotkov celotnega posega za odstranitev azbesta. Nanašal se bo na odstranitev azbestnih ploskev do 25 kvadratnih metrov. Za večje po-

ZORAN SOSIČ

vršine bo višina prispevek odvisen od stroška za odstranitev materiala. Vsak posamezni prispevek pa ne bo smel preseči 2 tisoč evrov.

Pokrajina bo razpisala natečaj za podjetja, specializirana v odstranjanju azbesta. Izbrano podjetje (ali podjetja) bo (bodo) nato opravilo predvidene posege.

Zasebnik, ki bi želel prispevek za odstranitev azbesta, bo moral vložiti usrezno prošnjo na pokrajinsko upravo. Ta jih bo vzela v pretres po kronološkem redu (v bistvu: kdor prej pride, prej melje ...) in jih nato posredovala izbranemu specializiranemu podjetju. Njegovi izvedenci bodo opravili pregled, ocenili strošek in posredovali celotno dokumentacijo pokrajinski službi za okoljsko zaščito. Ta bo pregledala vse prošnje in ocene ter bo naposled določila, kateri posegi bodo lahko deležni pokrajinskega prispevka. Specializirano podjetje po opravilo poseg in izdalo račun. Zasebnik bo moral predložiti kopijo računa pokrajinski službi za okoljsko zaščito, ta bo v roku 60 dni izplačalo predvideni prispevek.

Tržaški pokrajinski odbor je določil, da bo letošnji prispevek za odstranjanje azbesta znašal skupno 50 tisoč evrov, v odloku pa je omenjeno, da gre za prvi del preventivnega ukrepa.

M.K.

Neznanci so odvrgli azbestne kritine na bazovski gmajni blizu spomenika KROMA

Trsna listna pršica šiškarica razširjen sovražnik vinske trte

Manj izkušeni vinogradniki se pogosto obračajo na svetovalno službo zaradi napada trsne listne pršice (ERIOPHYES VITIS). Znaki tega napada se pojavljajo na listih vinske trte v mesecu maju ali v začetku junija, včasih pa se ponovno javijo poleti. Škodljivec povzroča na zgornji strani listov značilne izbokline (šiške), ki lahko zajamejo večji del lista. Šiške so svetlo zelene barve, pozneje pa zelo pogosto pordečijo.

Na spodnji strani opazimo na šiškah goste bele dlčice, ki pozneje potemniijo in jih nekateri vinogradniki v prvi fazi zamenjajo za napad peronospore, od tod tudi njihova pretirana zaskrbljenost ob napadu te pršice. Napadene trti ne preti nobena nevarnost, zato tudi praviloma ne svetujemo specifičnih posegov. Če pa želimo zaustaviti napade pršice je dovolj, da posežemo z žveplom v prahu, prvič pred cvetenjem, drugič pa po potrebi ob koncu junija. Glede na to, da žveplo uporabljamo v istem času proti oidiju, se problem erinoze reši z zatiranjem te glivice.

Napadi trsne listne pršice so pretežno že za nami, če pa bi do njih prišlo, vabimo zainteresirane vinogradnike, da se v primeru dvomov obrnejo na svetovalno službo Kmečke zveze. Pravilno svetovanje lahko prepreči nepotrebne posege.

Svetovalna služba KZ

DUS vrnil licenco taksistoma

Občina Trst je taksistoma zaradi raznih obsodb, med drugim tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola, odvzela licenco, onadva pa sta vložila pritožbo na deželno upravno sodišče (DUS) in zmagala. Taksistu Mauro Bellotto so licenco odvzeli 15. oktobra lani na podlagi dokončnih obsodb zaradi vožnje pod vplivom alkohola in kršitve predpisov o priseljevanju. Bellottov odvetnik Giovanni Adami je podčrtal, da obsodbe niso omenjale preklica licence za opravljanje poklica, zaradi česar je DUS sprejel pritožbo in taksistu vrnil licenco. Enak je bil izid pritožbe, ki jo je vložil drugi taksist, Omar Arbulla.

Prošnje za finančno podporo v občini Repentabor

Občina Repentabor sporoča, da lahko družine z bivaljšcem v občini Repentabor, ki imajo pravico do ekonomske podpore pri plačevanju najemnin stanovanj javne ali zasebne lasti (z izjemo subvencioniranih stanovanj za leto 2008), da je treba prošnjo za dodelitev olajšave predstaviti izključno na temu namenjenemu obrazcu. Ta je priložen razpisu in je na razpolago od 3. junija v občinskem tajnistvu, in sicer od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure, samo ob ponedeljkih in sredah tudi od 15. do 17. ure.

Rok za vložitev prošnji, izpolnjenih v celoti, bo zapadel 3. julija ob 12. uri.

Izgubljeni predmeti so na županstvu

Na županstvu so na ogled nekateri predmeti, ki so jih občani izgubili v maju na mestnih ulicah. V sobi št. 37 (vhod na Velikem trgu št. 4) so med drugim razstavljeni mobilni telefon, računalnik, fotografski aparat, torba, CD, ura, prstan in razni ključi. Urad je odprt od ponedeljka do petka od 9.30 do 12.30, ob ponedeljkih in sredah tudi od 14. do 16. ure.

SLOVENSKI KLUB - V sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom

Slovenska manjšina odslej tudi v mednarodnih znastvenih krogih?

Knjigo v angleškem jeziku je izdala ugedna založba Palgrave s svetovno distribucijo

Mednarodna znanstvena javnost bi lahko bila odslej bolj informirana o slovenski realnosti. Pri ugledni angleški založbi Palgrave je namreč izšla knjiga o manjšinskih jezikih, v kateri so zastopani tudi Slovenci v Italiji. Knjiga nosi naslov *Rights, Promotion and Integration Issues for Minority Languages in Europa*, angleški založnik pa ji zagotavlja svetovno distribucijo.

V torek so publikacijo predstavili na pobudo Slovenskega kluba in Slovenskega raziskovalnega inštituta, ki nosi največ zasluga za njen izid. Kot je pojasnila Suzana Pertot, ki je s Tomom M.S. Priestlyjem in Colinom H. Williamsom uredila knjigo, je namreč SLORI leta 2005 priredil deseto mednarodno konferenco o manjšinskih jezikih (ICML). V Trstu so se zbrali številni jezikoslovci, sociolingvisti, raziskovalci in predstavili izkušnje nekaterih evropskih manjšin; del teh posegov je nato mednarodni uredniški odbor zbral v omenjeni knjigi.

Tista konferenca je bila po mnenju Bojana Brezigarja dolgoročna investicija in to ne samo zaradi končne publikacije, ki bo našla mesto na polih svetovnih znanstvenih institucij. Raziskovalci so v Trstu osvojili neko splošno vedenje o slovenski manjšini, slednja pa se soočila z izkušnjami drugih evropskih manjšin. Kajti vsaka manjšinska skupnost živi v specifičnih pogojih, različnih upravnih sistemih in okoljih: zaščita manjšin zato ni eksaktna veda, pri iskanju idealnih rešitev pa lahko koristijo take konference, kjer pride do izmenjave izkušenj.

Sara Brezigar, doktor etničnih študij in izvedenka s področja etnične diskriminacije, je v svojem prispevku razmišljala o novem položaju, v katerem so se Slovenci v Italiji znašli po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Novi položaji zahtevajo nove pristope, v katerih se lahko tudi stare grožnje spremenijo v nove priložnosti: morebitno poučevanje slovensčine v italijanskih šolah bi lahko tako po eni strani »zvabilo« nekatero slovenske otroke v svoje klopi, po drugi pa bi italijanske otroke končno »opremilo« z znanjem slovenskega jezika. Tistega jezika, ki mu Slovenci v Italiji dodeljujejo visoko čustveno vrednost, po mnenju raziskovalke pa istega ne moremo trditi o njegovi ekonomski vrednosti: večina se namreč premalo vedva vrednosti večjezičnosti. (pd)

Knjigo, ki jo je uredila Suzana Pertot, je predstavil Bojan Brezigar, v njej pa je tudi prispevek Sare Brezigar

KROMA

JUTRI - Odprtje V Sesljanu prvo okence časovne banke

Tvoj čas je dragocen, hrani ga v banki! S tem geslom vas odbojnica za socialno politiko, družino in enake možnosti občine Devin-Nabrežina Daniela Pallotta vabi k sodelovanju pri zanimivem projektu treh kraških občin (ob devinsko-nabrežinski sodelujeta še Repentabor in Zgonik). Časovna banka je posebna institucija, v kateri so denar zamenjali s časom. Ljudje si tu izmenjujejo čas in usluge: jaz peljem svoje in tvoje otroke k telovadbi, ti jim pomagaš pri pisanju domačih nalog. Časovna banka želi ustvariti mrežo takih in podobnih uslug ter tako priskočiti na pomoč družinam.

Jutri bodo v igralnem kotičku Palček-Pollicino (Naselje sv. Mavra 124, Sesljan) odprli prvo okence Časovne banke Palček. Slovesnost se bo pričela ob 16. uri.

ZAHODNI KRAS - Pridobitev za vaško skupnost

Križ: Ljudski dom od jutri z mladimi domačimi silami

Kriški Ljudski dom bo jutri spet odprl vrata domačinom in gostom. Dom je bil zaradi prenovitvenih del nekaj časa zaprt, nekaj nad osem let pa je v njem domovala restavracija Al Parco. Gostinsko in drugo dejavnost v domu sta prevzela domačina Igor Guštinčič in Lilijana Bezin, ki sta zlasti med mladino znana kot nekdanja upravitelja priljubljenega lokala Oxis. Igor in Lilijana vabita na jutrišnjo otvoritveno prireditev, ki se bo začela ob 18. uri, kulturni program z nagovori pa je napovedan za 19. uro.

Za Križ je jutrišnji dogodek velikega pomena. Dogodki okrog Ljudskega doma so bili, kot znano, predmet polemik in tudi slabe krvi, potem ko je lastnik stavbe (nepremičninska družba Capitolina) zaradi previsokih vzdrževalnih stroškov dom predal za sebnikom. Po novem ga bosta sicer tudi upravljala zasebnika, ki pa imata ambicijo, da bi Ljudski dom nadaljeval s svojim družbenim poslanstvom.

Nova upravitelja sta podpisala časovno omejeno pogodbo s lastnikom stavbe. Pogoji so podobni tistim, s katerimi je poslovala restavracija Al Parco. Gre vsekakor za časovno rešitev, v pričakovanju, da lastništvo Ljudskega doma prevzame Združenje za Križ, ki je skupaj z mladimi upraviteljem pobudnik oživitve te za Križ in za širšo okolico dragocene strukture.

POKRAJINA - Festival različnosti v kopališču Ausonia od 19. do 21. junija

Mir, sožitje in medsebojno spoznavanje v času, ko se v Evropi uveljavlja nestrpnost

Tiskovna konferenca pokrajinskega odbornika Dennisa Visiolija

KROMA

Od petka, 19. do nedelje, 21. junija bo kopališče Ausonia stičišče vseh narodov in kultur. Na vrsti bo namreč sedma izvedba Festivala različnosti, ki ga pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst organizirajo združenja Center kultur, Cammini aperti Trieste, Humanistično gibanje in Svet brez vojn v sodelovanju z desetimi drugimi društvi. Festival je v prejšnjih letih potekal na Trgu Barbacan, nato na območju nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, tokrat pa bo zaživel v povsem poletnem okolju, v kopališču Ausonia, kjer potekajo v poletnih mesecih tudi glasbeni večeri za mlade (v priredbi združenja Etnoblog).

Festival različnosti, ki so ga včeraj predstavili na sedežu pokrajinske uprave, vsako leto privabi veliko število obiskovalcev, zaznamujejo pa ga pestre prireditve raznih krajevskih društev in združenj. Dogajanje temelji na idealih miru, sožitja in medsebojnega spoznavanja. V času, ko se rasistične težnje in gibanja ter ksenofobične politične tvorbe uveljavljajo po vsej Evropi (nazadnje so to pokazali izidi evropskih volitev), je pojem mirnega sožitja vse prej kot samoumeven in banalen. Tržaški pokrajinski odbornik za mir Dennis Visioli je podčrtal, da je prireditev tudi priložnost za ovrednotenje skupka zanimivih in zelo aktivnih društev, ki bogatijo kulturno življenje Trsta in okolice.

Na sporedu bodo najrazličnejše prireditve, od afriških in trebušnih plesov do balkanske in ruske folklore, tečaj joge, različne delavnice, debate in večerni koncerti. Vezna nit bodo teme državljanjskih pravic, miru, nenasilja in vzdržnega življenja, govor pa bo tudi o vrhu G8 v Trstu, vojnah v Afganistanu in Iraku, revščini v Mozambiku, Sierra Leone in drugih državah. Elena Giuffrida in Serena Puccini s Centra kultur sta omenili delavnico DiverCity, ki obravnava možnosti izboljšanja življenja v mestu v duhu trajnostnega razvoja, pa še idejni natečaj DiversIdea, ki zbira najrazličnejše zamisli na tem področju: najboljšo idejo bodo nagradili v nedeljo, 21. junija (več informacij na spletni strani www.cultures.it). Na festivalu bodo poleg vsega omenjenega predstavili tudi svetovni pohod za mir, ki bo krenil 2. oktobra iz Nove Zelandije in bo do 2. januarja 2010 zaobjel cel svet, 7. novembra pa bo došel tudi v Trst. Razlogov za sodelovanje na festivalu je torej na pretek. (af)

LJUBLJANA - Razstava enega najvplivnejših fotografov

Anarhoidni objektiv Roberta Mapplethorpa

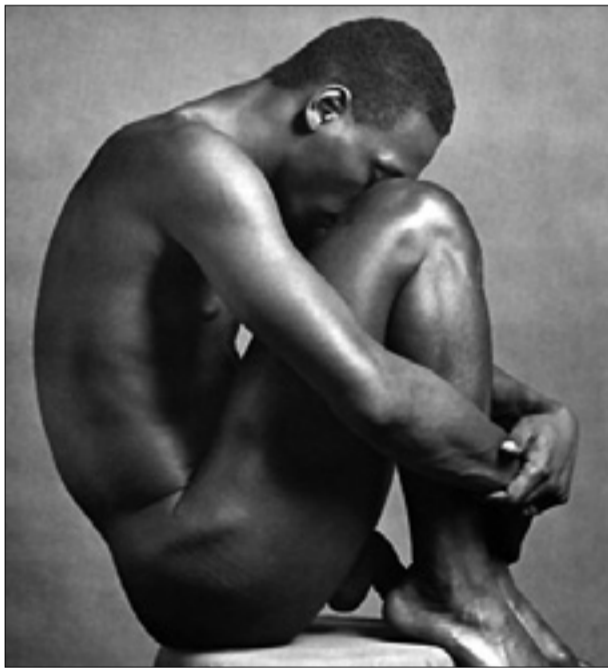
Do 15. avgusta v Narodni galeriji ter v galeriji TR3

Ljubljana gosti izredno zanimivo in obširno razstavo enega najbolj kontroliranih in vplivnih fotografov svojega časa, američana Roberta Mapplethorpa. Razstava poteka ob dvajseti obletnici smrti fotografa. Je ena večjih po njegovi smrti in bo predstavljena tudi v španskih muzejih Es Baluard Museo d'Art Modern i Contemporani, Palma, Mallorca in CAC Málaga, Centro de Arte Contemporáneo de Málaga. Do 15. avgusta je na ogled 117 fotografij ameriškega umetnika, po mnenju mnogih enega važnejših konceptualnih fotografov svoje generacije. Razstavljeni deli, ki jih je izbrala kustosinja Jill Silverman van Coenegrachts, so razdeljena v šest sklopov: Avtoportreti, Obrazi, Ženske, Meso in fetiš, Rože ter Kipi. Pregledna razstava hkrati poteka na dveh lokacijah, in sicer v Narodni galeriji ter v galeriji TR3.

Mapplethorpe je odrasel na Long Islandu in na Pratt Institute v Brooklynu diplomiral iz upodabljalnih umetnosti. Najprej se je ukvarjal z mešanimi mediji in iz najdenih fotografij ustvarjal kolaže. V začetku sedemdesetih je začel eksperimentirati s polaroidno fotografijo, leta 1973 pa je prvič razstavljal polaroidne posnetke v galeriji Light v New Yorku. Mapplethorpe je zaslovel s fotografiranjem izrazitih osebnosti – od znanih osebnosti do umetnikov in pripadnikov raznolikih newyorških subkultur. V začetku osemdesetih se je njegovo delo usmerilo bolj v formalno portretiranje in mrtvo naravo, s poudarkom na cvetju. Uporabljal je različne fotografske tehnike printa, med drugim fotografuro, termični print, cinkrom in srebrobromidni želatinasti print. Njegovo delo so predstavljali največji muzeji in galerije po svetu.

Leta 1988 je Mapplethorpe ustanovil fundacijo Robert Mapplethorpe, ne-

profitno organizacijo, ki podpira medicinske raziskave za zdravljenje AIDS-a in okužbe z virusom HIV ter umetniško fotografijo na institucionalnem nivoju. Kmalu za tem, leta 1989, je Mapplethorpe umrl za AIDS-om. S svetlobo in senco na vseh fotografijah ter z nameranim sopostavljanjem temno- in svetlopoltih modelov sledi klasicističnemu vzoru lepote in umetni, hladni in vzvišeni objektivnosti.

»Posvečal se je tradicionalnim žanrom, na primer tihožitju, portretu, avtoportretu in aktu, ter skozi subverzivni pogled anarhista našel nekaj udarnejšega in sodobnejšega. Njegove fotografije ustvarijo občutek distance, neugodja in napetosti. Podobe potiskajo naprej, a nato nenadoma zastanejo. Ob fotografijah, ki nenehno prehajajo iz osebnega v neosebno, nas stisne v želodec – tista neprijetna želja po videti več –, pa naj gre za akt, spolni odnos, kip ali cvetlico. Zaradi čarobnosti njegovega kompulzivnega pogleda se vprašamo, kako gledamo in kaj vemo, in v tem se skriva Mapplethorpeva

ustvarjalnost in umetniška moč» je za katalog zapisala kustosinja Jill Silverman van Coenegrachts.

Matjaž Brulc pa je za katalog pripisal sledeče besede: »Mapplethorpeovo delo se ne dotika zgolj razmerij med moškim in ženskim, med homoseksualnim in heteroseksualnim, med belim in črnim, organskim in neorganskim, temveč se loteva tudi in predvsem razmerja med življenjem in smrtjo. Mapplethorpe je bil neposredni dedič in tudi sopotnik pomembnih zgodovinskih premikov: pozna šestdeseta leta, v katerih se je izsolal, ter zgodnja sedemdeseta, ko je nastopil samostojno umetniško pot, so bila zaznamovana z novim odkrivanjem človeškega telesa in njegove seksualnosti. Nevarna lepota njegovih fotografij, s katerimi je upodobljena telesa povzdignil na območje božanskega, celo metafizičnega, izvira iz nenehne prehajanja med drznim erotizmom – ki nikoli ne zaide v vulgarno pornografijo – ter vzvišeno klasiko.

Skrivnost najboljših Mapplethorpeovih del je namreč v tem, da uspejo ohraniti in posredovati erotični magnetizem, prisoten v trenutku nastanka studijske podobe. Ni treba posebej poudarjati, da ga je Mapplethorpe z nekakšno magično formulo uspel ohranjati tudi med fotografiranjem cvetja ali klasičnih skulptur. Če so v tihožitjih s cvetjem zaradi njihove krhke senzualnosti številni interpreti prepoznali predvsem nadomestni poligon za artikuliranje poltenosti, poželenja oziroma subtilne erotične čutnosti, se zdi, da se v fotografijah marmornatih skulptur, nastalih tik pred Mapplethorpeovo smrtjo, skriva predvsem avtorjev izraz hrepenenja po večnosti.« (beto)

PRI ZALOŽBI LATERZA

Knjiga o begu antifašistov z otoka Lipari

Tržaška knjigarna Feltrinelli je bila minuli četrtek popoldne prizorišče predstavitve zanimive knjige z naslovom »Lipari 1929 Fuga dal confino«, ki je pred nedavnim izšla pri založbi Laterza. O delu, ki na dopodaljiv in inovativen način pripoveduje o begu konfiniranih vidnih italijanskih antifašistov z otoka Lipari, sta spregovorila avtorja Luca Di Vito in Michele Gialdroni, ki sta opozorila, da ju je pri raziskavi še predvsem preseletil pogum antifašistov v boju za demokracijo in proti konformizmu italijanske družbe.

Kot znano je fašistični režim na omenjeni otok pošiljal politične nasprotnike. Na Lipariju, dolgem 4 in širokem 9 kilometrov, je v '20 letih prejšnjega stoletja živel okrog 10 tisoč prebivalcev, ob katerih je prestajalo kazen okrog 500 konfinirancev (prav toliko je bilo paznikov). Med njimi je bilo veliko nekdanjih parlamentarcev raznih italijanskih strank. Kazen so na otoku, na katerem ni bilo zdravstvene oskrbe, prestajali tudi nekdanji škvadrasti in drugi disidenti, ki so bili za antifašiste vselej nevarni. Po prvem spodletelem poizkusu je skupini konfinirancev, ki so jo sestavljali Francesco Fausto Nitti, ustanovitelj Sardinske akcijske stranke Emilio Lussu in Carlo Rosselli, poleti leta 1929, uspel beg z otoka. Z motornim čolnom, ki so jim ga priskrbeli antifašisti iz tujine, so dospeli do obale Francije, od koder so nato krenili z vlakom v Pariz. Tam so jih z navdušenjem sprejeli drugi italijanski antifašistični voditelji (Gaetano Salvemini, Alberto Tarchiani in drugi). V kolikor je šlo za beg s ciljem ponovnega začetka antifašističnega boja proti režimu, so kmalu zatem v francoski prestolnici ustanovili gibanje Giustizia e libertà, ki se je izkazalo v boju za italijansko demokracijo.

Knjiga ponuja - na osnovi pričevanj konfinirancev in paznikov ter dokumentov iz zasebnih in javnih arhivov - pogled na življenje omenjenih antifašistov in čas, v katerem so živeli. Avtorja sta na predstavitvi (o delu je spregovoril zgodovinar Patrick Karlsson) dejala, da ne gre za raziskovalno zgodovinsko delo klasičnega tipa, pač pa za pripoved, ki je glede samega ustroja dejansko bolj podobna filmski govorici. Kaže, da sta se avtorja odločila prikazati tudi šibkosti in protislovlja konfinirancev, ki so svetovnonazorskim in političnim razlikam navkljub rade volje razpravljali o družbenih in drugih vprašanih tedanjega časa. Pripoved govori o navdušenjih, razočaranjih in ponovnem upanju skupine, ki ni klonila moči sistema in se je odločila, da nadaljuje z bojem proti fašizmu. Knjiga naj bi bila dokaj berljiva, kar so na srečanju tudi potrdili igralci Luciano Pasini, Luigi Rizzo in Raffaele Sincovich, ki so prisotnemu občinstvu ponudili v poslušanje nekaj ključnih odlomkov iz knjige.

Matej Caharija

KNJIGA - Lepota in pekel

Savianova leta »neživljenja«

Lepota in pekel: to je življenje italijanskega pisatelja Roberta Saviana, ki je po uspešnici Gomorra, v kateri je razkril neapeljsko mafijo, primoran živeti pod strogo policijsko zaščito; knjigo so izdali v petdesetih državah, prodanih je bilo nad tri milijone izvodov.

La Bellezza e l'Inferno pa je tudi naslov njegove druge knjige, ki je

v teh dneh izšla pri založbi Mondadori. V njej je zbral članke, ki jih je v teh letih »neživljenja« napisal za dnevnik Repubblica in tednik Espresso. Nova knjiga o mafiji, a tudi o pisateljevem blindiranem življenju in vlogi sodobne literature. Tridesetletni Neapelčan se je namreč na lastni koži prepičal, da lahko literatura prestraši tudi največje kriminalce ...

DANES - V občinskem gledališču v Boljuncu

Boža Hrvatič o otroški predstavi Mavrična ribica

Danes bo na odru občinskega gledališča v Boljuncu zaplavala »Mavrična ribica«, v postavitvi otrok iz Boršta in Boljunca, protagonista premiere otroške glasbene igre, ki nosi naslov po glavni junakinji zbirke pravljic švicarskega pisatelja Marcusa Pfisterja. Projekt je nastal ob zaključku šolskega leta pod pokroviteljstvom Občine Dolina in ZSKD. SKD Slovenec je zaupalo priredbo teksta in režijo dolgoletni izkušnji ustvarjalne Bože Hrvatič, ki je ob enem zadolžena za skupne dejavnosti osnovne šole in krajevnega društva: Povezave, ki jih vzgojitelji zelo podpirajo, potekajo predvsem na dramskem področju, na primer z vsakoletnim prirejanjem božičnice. Pri dramskih produkcijah sodelujejo tudi srednješolci, kar je za bodočnost društva in njegove dramske skupine zelo pomembno, saj njeni redni člani večkrat izhajajo prav iz takih izkušenj.

Kdo je sodeloval pri tem gledališkem pričaranju pravljice podmorskega sveta?

Otroci in plešejo, zato je z njimi sodelovala širša ekipa sodelavcev. Koreografijo je ustvarila že stalna sodelavka Klara Vodopivec, sceno sta realizirali Ester in Dajana Kočvar,

Ivana Mahnič je imela dragoceno vlogo šepetanke in pomočnice, saj je bila koordinacija 19. nastopajočih precej zahtevna naloga, za luči sta poskrbela Vasja Križmančič in Peter Sancin. Z nami bodo sodelovali tudi otroci zbora COŠ F.Venturini pod vodstvom Nede Sancin. Glasba je v tem primeru poglavje zase, saj smo prvič povabili k sode-

lovanju Aljošo Tavčarja, ki je opremil predstavo z izvorno glasbeno kuliso: sedem novih pesmic. Instrumentalno spremljavo bodo izvedli v živo člani skupine Nomos Ensemble.

Kako ste si zamislili režijo tega malega muzikla?

Predstavo sem si zamislila v obliki risanke s pisanimi in smešnimi ribicami, ki imajo vsaka svoj značaj; se igrata, plešejo, pojejo, se med seboj kregajo. Kot v življenju. Po obliki je res mali muzikal, v katerem imata glasba in ples precej pomembno vlogo. Izvajanje glasbe v živo nam pomeni bolj pristno, lepše doživljanje predstave v tesnejši povezavi glasbe in dramskega dogajanja.

Pisane ribice potrebujejo tudi pisane kostume ...

Kostume so sešile pridne mame in nonice, ki so bile z nami na vajah, saj verjamem, da mora biti delo na predstavi skupno doživetje, tudi trenutek zabave in druženja. Vaje so bile tokrat posebno napore, zato moram pohvaliti vse otroke, ki so se potrudili za to premiero kljub temu, da so bili v tem obdobju zelo zasedeni z izpiti in zaključkom šolskega leta.

ROP

ZDRUŽENI NARODI - Skupno stališče stalnih članic VS ter Japonske in Južne Koreje

Glavne države dosegle dogovor o novih sankcijah proti Pjongjangu

Predvideni dodaten embargo na prodajo orožja Severni Koreji ter omejitve v finančnem poslovanju

NEW YORK - Pet stalnih članic Varnostnega sveta ZN - ZDA, Kitajska, Rusija, Francija in Velika Britanija - ter Japonska in Južna Koreja so dosegle dogovor o sprejetju novih sankcij proti Severni Koreji, ker je kljub nasprotovanju mednarodne skupnosti 25. maja izvedla že drugi jedrski poskus, poročajo tuje tiskovne agencije.

Sedmerica ključnih držav je po dveh tednih pogajanj za zaprtimi vrati dosegla dogovor o novi resoluciji VS ZN, ki bo uvedla dodatne sankcije proti režimu v Pjongjangu. Sankcije, ki jih je VS ZN proti Severni Koreji sprejel v preteklosti, sicer niso prinesle zelenih rezultatov, ob tem piše ameriška tiskovna agencija AP.

Osnutek nove resolucije bo 15 članicam VS ZN predstavljen v kratkem, glede na to, da ga je pet stalnih članic že podprlo, pa bo skorajda zagotovo potrjen. Osnutek, katerega kopijo je pridobil AP, sicer razširja embargo na prodajo orožja Severni Koreji, omejuje finančno poslovanje države s tujino in predvideva zamrzitev premoženja še dodatnih severnokorejskih podjetij.

Poleg tega osnutek dovoljuje preiskave ladij na odprtem morju, če obstaja sum, da prevažajo prepovedano orožje ali jedrski material v Severno Korejo, a le ob privolitvi države, pod zastavo katere pluje sumljiva ladja. Če država v to ne privoli, mora svojo ladjo usmeriti v primerno пристanišče, kjer lokalne oblasti nato opravijo ustrezne inšpekcije. Uporabe sile za preusmeritev ladje v pristanišče osnutek ne dovoljuje.

Nova resolucija od držav še zahteva, da severnokorejske ladje, za katere obstaja utemeljen sum, da prevažajo prepovedano orožje, ne oskrbujejo z gorivom in drugimi zalogami ter da pregledajo tovor, ki je namenjen v ali prihaja iz Severne Koreje in bi utegnil vsebovati prepovedane materiale.

Osnutek resolucije, ki ob tem najostreje obsoja jedrski poskus Pjongjanga in ga označi kot "kršitev in očitno neupoštevanje" resolucije VS ZN, sprejete po prvem severnokorejskem jedrskem poskusu oktobra 2006, bo zagotovo naletel na oster odziv komunistične države. Severnokorejski državni mediji so v minulih dneh že napovedali, da bo morebitno sprejetje novih sankcij razumljeno kot vojna napoved in mu bo kot takemu sledil ustrezen odgovor. (STA)

Južnokorejski vojaki na mejni črti med Severno in Južno Korejo

ANSA

Novi predsednik Generalne skupščine Združenih narodov bo Libijec Ali Triki

NEW YORK - Generalna skupščina ZN je v sredo izvolila predsednika novega 64. zasedanja Generalne skupščine, ki se bo začelo septembra letos. Nekdanji libijski zunanji minister Ali Triki bo na položaju zamenjal sedanjega predsednika Miguela D'Escota Brockmanna iz Nikaragve. 192 držav članic Generalne skupščine ZN voli svojega predsednika vsako leto znova po rotacijskem sistemu 5 geografskih skupin ZN. Tokrat je bila na vrsti Afrika in Triki je že pred tem dobil podporo afriških držav, zato je bilo glasovanje le formalnost.

Trikiju je za izvolitev že čestital nekdanji zunanji minister Nikaragve in duhovnik D'Escoto. Slednji se je sicer v svojem mandatu večkrat zapletel v kritike ameriške zunanje politike, Izrael pa mu je prav tako hudo zameril kritike ofenzive na Gazo v začetku letošnjega leta. Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je izvolitev Trikija pozdravil in sporočil, da bodo njegove široke diplomatske izkušnje dragocene pri ubadanju s svetovnimi problemi, kot so podnebne spremembe in revščina. Triki je bil med drugimi v preteklosti za tri mandate veleposlanik Libije pri ZN. (STA)

IRAN - Jutri prvi krog pomembnih predsedniških volitev

Boj med sedanjim predsednikom Mahmudom Ahmadinedžadom in zmernim nekdanjim premierom Mirom Hoseinom Musavijem

TEHERAN - V Iranu bodo jutri potekale predsedniške volitve, na katerih se bo po napovedih boj bil predvsem med zmernim nekdanjim premierom Mirom Hoseinom Musavijem in sedanjim predsednikom Mahmudom Ahmadinedžadom, ki je v minulih štirih letih na položaju zaostril spor z Zahodom in poslabšal gospodarske razmere v državi.

Za položaj še poleg omenjene dvojice potegujeta še dva kandidata, vsak iz svojega tabora - reformistični nekdanji predsednik parlamenta in edini klerik med izzivalci Mehdi Karubi ter nekdanji vodja elitne revolucionarne garde Mohsen Rezaj. Bitka bo vsekakor napeta, saj je že predvolilno kampanjo zaznamovalo kritiziranje in blatenje, ki se je pokazalo tudi v nepričakovano razgretih televizijskih debatah med četvero kandidatur.

Kot kaže, se bo bitka odvila predvsem med sedanjim konservativnim predsednikom Ahmadinedžadom, sinonim kovača, ki se je proslavil s svojimi odkritimi napadi Zahoda in Izraela, in Musavijem, izšolanim arhitektom in talentiranim slikarjem, ki je med iransko-iraško vojno v 80. letih minulega stoletja kot zadnji iranski premier uspešno upravljaval gospodarstvo države. Položaj premiera so v Iranu leta 1989 odpravili.

Na volitve je v 71-milijonskem Iranu pozvanih 46,2 milijona volivcev, med katerimi jih je bila polovica rojena po islamski revoluciji leta 1979. Vodja iranske volilne komisije Kamran Danež je v ponedeljek napovedal rekordno volilno udeležbo, medtem ko nemški tedi Focus napoveduje, da se namerava na volitve odpraviti le vsak drugi Iranec. Analitiki si tudi spricho negotovosti v zvezi z volilno udeležbo ne upajo napovedati, kdo bo zmagal. Namigujejo, da bi se lah-

MAHMUD AHMADINEDŽAD

ANSA

ko ponovila zgodba iz volitev leta 2005, ko je takrat relativno nepoznani Ahmadinedžad v drugem krogu nepričakovano porazil težkokategornika Akbarja Hašemija Rafsandezanija.

Če jutri nihče izmed kandidatur ne bo prejel več kot 50-odstotne volilne podpore, bo 19. junija potekal drugi krog. In če bo 52-letni Ahmadinedžad poražen, se bo prvič zgodilo, da bo kak iranski predsednik položaj zapustil po prvem mandatu.

Z zmago Ahmadinedžada leta 2005 se je konservativna struja po osmih letih reformističnega klerika Mohameda Hatamija, ki mu številnih napovedanih reform ni uspelo udejantiti, znova trdno zasedla na čelu iranske politike. Pod Ahmadinedžadom je Iran na mednarodnem prizorišču zaradi odločnega zavračanja zahtev po ustavitvi spornega jedrskega programa ter predsednikovih besednih napadov na Izrael in zanikanja holokavsta zdrsnil v globoko osamitev.

Njegovi izzivalci so ga predvsem obtoževali, da je s svojio politiko Iran spravil v nevarnost in da je slabo upravljaval gospodarstvo, zaradi česar se država sedaj bori z divjo inflacijo in krčenjem prihodkov od nafte. Inflacija je v mandatu Ahmadinedžada iz 10 porasla na 25 odstotkov, stopnja brezposelnosti presega 12

MIR HOSEIN MUSAVI

ANSA

odstotkov. Na obzorju pa "straši" tudi ogromen proračunski primanjkljaj, če se cene nafte na svetovnih trgih ne bodo popravile. Iran je namreč drugi največji izvoznik nafte v Opecu, nafta pa predstavlja kar 50 odstotkov prihodkov države.

Zmagovalec volitev se bo moral poleg beeh perečių vprašanj - jedrskega vprašanja in gospodarstva - lotiti tudi vprašanja odnosov z "večnim sovražnikom" ZDA. Te so si pod novim predsednikom Barackom Obama začele prizadevati, da bi po treh desetletjih zaprta odnose z islamsko republiko, a so hkrati odločne pri jedrskem vprašanju.

Omenjeni program so v času predsedovanja Hatamija zamrzili, Ahmadinedžad pa ga je po prevzemu položaja obnovil in zamrzitev označil za "sramotno". Odtlej je pri njem nepopustljivo vztrajal, in to kljub trem svežnjem sankcij, ki jih je bila zaradi tega deležna njegova država. Obenem je Iran testiral vrsto raket in se bahal, da bi te lahko dosegle njegove sovražnike v regiji, med katerimi je na prvem mestu judovska država.

Štirje kandidati, ki se bodo v petek borili za glasove volivcev, so edini od skupaj 475 kandidatov - med njimi je bilo 42 žensk, ki so preživele odločanje v vplivnem svetu varuhov, v katerega pristoj-

nosti je odobravanje volilnih kandidatur.

Za Musavija so se postavili številni reformistični politiki, med njimi Hatami, ki je sprva tudi sam kandidiral, a je kandidatura, domnevno zaradi namiga z vrha, nato umaknil. Musavija, katerega privrženci so prepričani, da lahko popravi slabo gospodarstvo, podpirajo tudi skupine mladih, ki si želijo več osebnih svoboščin. Te skupine so volivce glasno pozivale na volišča.

Ahadinedžada na drugi strani podpirajo predvsem revnejši sloji prebivalstva s podeželja. Ves svoj mandat je pogosto obiskoval različne province in tamkajšnjemu prebivalstvu poleg ognjevitih govorov prinašal infrastrukturne projekte - šole, mošeje, mostove in jezove. Tudi v zadnjih tednih je potoval po vaseh in manjših mestih ter prebivalstvu prinašal vreče s krompirjem in čeke za ravnne, navaja Focus.

"50-odstotna volilna udeležba je dobra za Ahmadinedžada, če pa bi na volišča prišlo okoli 35 milijonov volivcev, bi to zanj predstavljalo težavo," je ocenil politični analitik Mašalah Šamsolvezin. Po njegovih navedbah je skoraj 50 odstotkov volivcev "tihih volivcev", ki običajno naspotujejo konservativcem. Če se bodo ti odpravili na volišča, "bi se igra lahko obrnila proti" Ahmadinedžadu.

67-letni Musavi, ki mu je v predvolilni tekmi ob bok javno stopila žena, intelektualka Rahna Zahnavard, kar je novost v iranski politiki, se je morda tudi zaradi podpore, ki jo je začutil za seboj, v predvolilni tekmi spustil v ostre debate z Ahmadinedžadom, kritiziral njegovo gospodarsko politiko in ga celo obtožil, da "spodkopava dostojanstvo Irana". V primeru zmage je objubil, da bo spremenil "ekstremistično" podoba Irana v svetu, ne namerava pa spreminjati trdega stališča

Iskanju ostankov letala se je pridružila podmornica

RIO DE JANEIRO - Na prizorišču nesreče francoskega potniškega letala, v kateri je minuli teden umrlo 228 ljudi, je včeraj prispela francoska jedrska podmornica Emeraude, ki bo pomagala pri iskanju črni skrinjici s ponesrečenega letala. Črni skrinjici, ki okoli 30 dni oddajata poseben signal, bi se lahko skrivali več kot 6000 metrov pod morsko gladino. Podmornica naj bi dnevno preiskala območje, veliko približno 35 kvadratnih kilometrov, pri čemer bo skušala s sonarjem ujeti akustične signale skrinjic. Pri tem bo v nenehni bitki s časom, saj so signali z vsakim dnem šibkejši, 30 dni po nesreči letala, ki se je zgodila 31. maja, pa bodo povsem utihnili. Brazilski reševalci so medtem iz Atlantika kakih 600 kilometrov severovzhodno od brazilskega otočja Fernando de Noronha rešili 41 trupel žrtev tragične nesreče letala francoske družbe Air France in več razbitin letala. Slednje dnevno prevažajo v brazilsko obalno mesto Recife, kjer jih preučujejo francoski preiskovalci.

Palau privolil v sprejetje 17 Ujgurov iz Guantanamo

KOROR - Palau, otoška država v Tihem oceanu, je privolil v sprejetje 17 Ujgurov iz ameriškega taborišča Guantanamo na Kubi. Predsednik Palaua Johnson Toribiong je pojasnil, da naj bi šlo za začasnou namestitve, in dodal, da je njegova država ponosna, da so jo ZDA zaprosile za pomoč pri tako kočljivi nalogi. Po besedah predsednika Palaua gre za "humanitarnu potezo, s katero naj bi prepričali, da se Ujguri znova znajdejo v zaporu, in jim omogočili kolikor se da normalno življenje".

Ujguri so zapleten primer, ki so si ga ustvarile ZDA same. Ameriški vojaki so jih pobrali z bojišč v Afganistanu in druge, nato so jih zaprli v Guantanamo in kasneje ugotovili, da niso sovražni bojovníki oziroma teroristi. Vendar jih ne morejo izpustiti na Kitajsko, ker tam veljajo za teroriste. Kitajska je tudi vse države opozorila, da ne bo z naklonjenostjo gledala na sprejemanje Ujgurov. (STA)

Andreja Juvan (STA)

ŠTANDREŽ - V domu Andreja Budala potekal druge del kongresa SKGZ

Z včlanjevanjem posameznikov utrjujejo čut pripadnosti zvezi

Izvolili petdesetčlanski pokrajinski svet - Semolič potrjen za predsednika

Vsak posameznik se lahko včlani v Slovensko kulturno gospodarsko zvezo (SKGZ) in zatem sodeluje pri njenih izbirah, sooblikuje njeno razvojno strategijo in prispeva k njenemu delovanju. To je ena izmed glavnih sprememb pravilnika, ki so ga v torko potrdili na drugem delu pokrajinskega kongresa SKGZ. Zasedanje je potekalo v domu Andreja Budala v Štandrežu, vodil pa ga je pokrajinski predsednik SKGZ Livio Semolič, ki je bil na tem mestu tudi potrjen.

Spremenjeni pravilnik uvaja novosti, in sicer ustanavlja zbor članov posameznikov. »To je nov pokrajinski organ, ki izhaja iz že obstoječe možnosti včlanjevanja posameznikov; pravilnik iz leta 1992 je dopuščal to možnost, vendar je doslej nismo aktivno razvili in nismo imeli organa, ki bi zaobjel tovrstno članstvo,« je pojasnil Semolič. Po njegovih besedah s članstvom posameznikov želijo okrepiti participacijo ljudi in širjenje baze zveze. »Posamezniki bodo lahko mimo obstoječega delegatskega sistema sodelovali pri izbirah SKGZ, sicer pa to v ničemer ne zmanjšuje vloge članstva organizacij in društev. Čisto nasprotno, podkrepiti čut pripadnosti naši organizaciji, saj se z neposredno vključitvijo posamezniki jasno in uradno izrečejo za SKGZ,« je poudaril Semolič in pojasnil, da članstvo v SKGZ ni nikakor nezdržljivo s članstvom v društvi in organizacijah.

Med razpravo so prisotni v glavnem podprli spremembo, le nekateri so izrazili določeno zadržanost zaradi bojznosti, da bi bile lahko članice SKGZ zanemarjene. V razpravo je posegla nova sovolednja županja Alenka Florenin, ki je poudarila potrebo, da naj SKGZ deluje tudi kot povezovalnik slovenskih upraviteljev in da naj se še naprej vlagava v izobraževanje in kadrovanje mladih. Pokrajinski odbornik Marko Marinčič je prepričano podprl izbiro včlanjevanja posameznikov in poudaril, da je dokaz volje po odprtosti. Deželni predsednik SKGZ Rudi Pavšič je izpostavil pot, ki jo je ubrala SKGZ v smislu reorganizacije svojih deželnih in pokrajinskih organov. SKGZ hoče namreč dati močan in jasen signal slovenski narodnosti skupnosti v Italiji, saj želi z lastno reorganizacijo in modernizacijo postopno posodobiti vso manjšinsko organiziranost. V imenu nogometnega društva Mladost iz Doberdoba je

posegel Igor Juren in opozoril na vključevanje romjanskih otrok v slovenska športna in kulturna društva, ki ga ovirajo težave s prevozi. Predsednica ZSKD za Goriško Vesna Tomsič je poudarila naprejanja k čim bolj kakovostnemu delovanju. Izpostavila je problem pozitivne diskriminacije pri financiranju, po kateri naj bi bila društva, ki kakovostno delajo, primeroma nagrajena. Ravnateljica Dijaškega doma Kristina Knez je opozorila na aspekte, vezane na čut pripadnosti slovenskim organizacijam. Po njenem mnenju je treba ločevati člane od uporabnikov, po drugi strani pa je treba ljudem pojasniti, kaj predstavljajo slovenske organizacije in katero vlogo imajo. Danes imajo slovenske ustanove preveč površen pristop do teh vprašanj in zato marsikomu ni jasno, kaj posamezna organizacija pravzaprav dela.

Pred zaključkom kongresa so izvolili petdeset članov pokrajinskega sveta, ki pokriva celotni teritorij in vse segmente družbe. Pokrajinski svet bo na prvi seji izvolil pokrajinsko tajništvo; slednje bo tako kot deželno sestavljeno iz članov, ki bodo odgovorni za posamezne resorje. Prva seja pokrajinskega sveta bo tudi priložnost za predstavitev rezultatov ankete o SKGZ, ki zadevajo Goriško, kar bo omogočilo, da bodo še bolj trezno zastavili nadaljnje delovanje.

Del udeležencev kongresa (zgoraj); Livio Semolič med posegom (desno)

BUMBACA

GORICA - Obisk koroškega glavarja Dörflerja

Komercialni odnosi podvojeni v petih letih

Dörfler med srečanjem z Romolijem

BUMBACA

Komercialni odnosi med Goriško in Koroško so se v zadnjih petih letih skoraj podvojili. Po podatkih podpredsednika goriške Trgovinske zbornice Gianfranca Cappellarija se je namreč izmenjava med omejenima območjema od leta 2004 povečala za 42 odstotkov. Še dodatno povezovalje na gospodarskem in drugih področjih si obetajo goriški upravitelji, trgovci, gospodarstveniki in industrijci, ki so včeraj v dvorani Ritter na sedežu Trgovinske zbornice sprejeli koroškega

deželnega glavarja Gerharda Dörflerja. Haiderjev naslednik, ki je prvič obiskal Gorico, se je najprej srečal z županom Ettorejem Romolijem na goriškem županstvu, nato pa se je udeležil srečanja, kjer so mu predstavili sliko goriškega gospodarstva in njegove razvojne možnosti. Govor je bil o intermodalnem polu goriškega tovornega postajališča, tržiskem pristanišču, kulturi in turistični ponudbi, na katerih lahko Koroška, Goriška ter FJK nasploh plodno sodelujejo.

IRIS - Javna dražba

Cilj je znižanje stroškov za odpadke

V tem tednu bo podjetje za javne storitve Iris objavilo razpis za evropsko javno dražbo, s katero bo enemu samemu podjetju zaupalo upravljanje celotnega ciklusa odvažanja odpadkov v goriški pokrajini. »Zdaj skrbijo za to storitev štiri manjša podjetja, ponekod pa samo podjetje Iris. Cilj dodelitve ciklusa enemu samemu podjetju je znižanje stroškov za odvažanje odpadkov,« je podčrtal predsednik družbe Iris Armando Querin.

Po objavi razpisa javne dražbe bodo zainteresirani subjekti imeli približno dva meseca časa, da se prijavijo. »Oktobra bomo lahko že podpisali pogodbo z družbo. Pred koncem leta naj bi torej začel upravljati sistem odvažanja odpadkov en sam subjekt. Tarife naj bi se spremenile torej že ob koncu tekočega leta. Ne znam pa povedati, koliko "lažji" bodo računi za odpadke,« je povedal Querin. Po njegovih besedah bo določena cena za celoten cikel odvažanja odpadkov znašala približno 6 milijonov evrov letno, pogodba pa naj bi trajala štiri leta. »Upamo, da bomo na tej ceni dosegli vsaj 10 ali 15-odstoten popust,« je pojasnil Querin.

Sklep o razpisu javne dražbe je upravni svet družbe Iris sprejel v ponedeljek, ko je tudi določil datum seje delničarjev - le-ta bo potekala 1. julija - ko bo odobren obračun družbe za leto 2008. »Poslovanje v letu 2008 je bilo še nekoliko boljše kot v letu 2007,« je povedal Querin, ki pa bo podrobnejše podatke razkril šele po seji delničarjev. (Ale)

Nesreča v Koprivnem

Včeraj popoldne je na državni cesti 56 v Koprivnem prišlo do prometne nesreče, v kateri je bil lažje ranjen moški. Voznik avtomobila je sam zavozil s cestišča, v nesrečo niso bila vpletena druga vozila. Na kraju so posredovali služba 118, ki je na pomoč poklicala tudi helikopter, karabinjerji in gasilci. Le-ti so moškega izvlekli iz vozila, nato pa ga je rešilec odpeljal v goriško bolnišnico.

Slovenci v ameriški zgodovini

V Goriškem muzeju na gradu Kromberk bo jutri ob 20. uri brezplačno predavanje o znamenitih Slovencih v ameriški zgodovini. Predaval bo zgodovinar Joseph A. Valencic iz Clevelanda, ki piše, predava in producira dokumentarne filme o zgodovini slovensko-ameriškega izseljenstva in popularni kulturi. Med drugim je leta 2005 sodeloval pri dokumentarcu Američanke za Televizijo Slovenija in bil soavtor biografije goriške igralko Nore Gregor. (nn)

Vrača se avtobus Overnight

V soboto, 12. junija, se začena pobuda Overnight, v okviru katere nudijo mladim brezplačni avtobusni prevoz iz Gorice in Tržiča do Selsljana. Prvi avtobus bo s parkirišča pred Rdečo hišo startal 21.50, zadnji pa se bo iz Selsljana vrnil ob 4.10. Informacije o pobudi so na voljo na spletni strani pokrajinske prevoznega podjetja APT.

GORICA - Napovedi družbe Iris Energetski sektor bodo prodali že letos

Pred koncem leta bo energetski sektor podjetja za javne storitve Iris odkupila druga družba, z začetkom leta 2010 pa bo le-ta ta lahko skrbela za prodajo in distribucijo plina, električno omrežje in prodajo električne energije na Goriškem. Tako napoveduje predsednik podjetja Iris Armando Querin, ki je včeraj spregovoril o imenovanju »advisorja« in naslednjih korakih za prodajo energetskega sektorja.

Upravni svet goriške družbe IRIS je namreč v ponedeljek imenoval podjetje, ki bo zbiralo ponudbe subjektov, ki bodo pripravljene na odkup sektorjev elektrike in plina. Predsednik družbe Armando Querin je povedal, da je upravni svet izbral za »advisorja« družbo Arthur D. Little iz Rima, ki je povezana v konzorcij s studiom Pavia e Ansaldo iz Milana. Družba IRIS je zmagovalcu razpisa ponudila 260.000 evrov. Fiksen znesek predstavlja 60.000 evrov, preostali del denarja - 200.000 evrov - pa bo družba Arthur D. Little prejela v primeru, da se

bo prodaja zaključila pozitivno. »Zdaj je bil pravi trenutek za prodajo energetskega sektorja. Mi imamo namreč zelo majhno število uporabnikov, stroški za osebje in vzdrževanje pa so skoraj enaki tistim, ki bi jih plačevali, če bi bili srednje-velika družba,« je povedal Querin in dodal: »Za uporabnike ne bo velikih sprememb, tudi število uslužbencev pa se ne bo zmanjšalo. To bo namreč predvideno v razpisu javne dražbe. Če bi sektor odkupila večja družba, ki ima zaradi tega tudi večjo moč pri pogajalski mizi, pa bi lahko tudi prišlo do znižanja stroškov za občane,« je povedal predsednik.

Naveza Arthur D. Little - Pavia e Ansaldo naj bi razpis pripravila do polovice avgusta, nato pa ga bodo morali odobriti delničarji. Po odobritvi razpisa bodo družbe imele dva meseca časa, da se prijavijo na javno dražbo, nato pa bodo pregledali ponudbe in izbrali najboljšo. Po Querinovi izračunih se bo postopek zaključil pred koncem leta. (Ale)

GORICA - Včeraj zaključilo s poukom čez tisoč učencev in dijakov slovenskih šol

Slovo od šolskega leta s prireditvami in nagrajevanji

Učence tretjih razredov nižjih srednjih šol in maturante čakajo izpiti - Vrtci do konca meseca

Zvonce slovenskih osnovnih, nižjih srednjih in višjih srednjih šol v goriški pokrajini so včeraj naznanili konec šolskega leta 2008/2009. S poukom je zaključilo čez tisoč slovenskih učencev in dijakov; večina izmed njih si bo od danes dalje lahko privoščila zasluženo sprostitev, dijaki tretjih razredov nižjih srednjih šol in dijaki petih razredov višješolskih zavodov pa se bodo pred počitnicami morali spoprijeti še z izpiti.

Na raznih osnovnih šolah goriškega in doberdobskega ravnateljstva so včeraj potekale šolske maše in manjše zaključne prireditve. Na šoli Župančič so otroci vseh razredov pokazali, kaj so se v prejšnjih mesecih naučili pri glasbenem projektu z Michelo De Castro in Martino Hlede, še pred tem pa so učenci 2. razreda povabili svoje starše na lutkovno predstavo. Otroci so peli in recitali tudi na doberdobski osnovni šoli, štandreški učenci pa so staršem zapeli in pokazali fotografske posnetke iz letošnjega šolskega leta. Ob koncu prireditve je bilo na vrsti tudi pesenečenje učenek petega razreda, ki so se s plesno točko poslovile od učiteljic in sošolcev.

Na šolah Župančič, Erjavce, Abram, Gradnik in Zorzut so včeraj s knjigami obdarili učence petih razredov. Na pobudo odbora staršev goriškega didaktičnega ravnateljstva je 61 petošolcev prejelo enciklopedijo človeškega telesa, ki so jim jo izročili predstavniki Čedajske banke - Kmečke banke. Le-ta je namreč omogočila nakup knjig.

Učenci nižje srednje šole iz Doberdoba so šolsko leto sklenili s športnim dnevom, učenci šole Ivan Trinko pa so prejeli bralne značke in priznanja, ki so si jih prislužili med šolskim letom. Rezultate doberdobskih tretješolcev, ki bodo začeli z malo maturo že v soboto, 13. junija, bodo objavili jutri popoldne. Tretješolci šole Trinko bodo za rezultate izvedeli že jutri zjutraj, prva pisna naloga pa jih čaka v ponedeljek, 15. junija. Rezultati učencev prvih in drugih razredov bodo objavljeni v soboto.

Zadnji dan pouka je v višješolskem centru v ulici Puccini v Gorici minil brez vidnejših dogodkov. Zaključno prireditev je namreč licejski pol priredil že v torek zvečer v centru Bratuž, kjer je s simpatično gledališko točko nastopila najprej skupina dijakov, ki so sodelovali pri »sodobni učni uri zgodovine - za režijo je poskrbel profesor Tomaž Sussi -, nato pa so se na odrskih deskah izkazali še profesorji Pahor, Gergolet, Peterin, Sussi in Semec, ki so uprizorili delavnico »humorja«. Na sporedu so bili še nastopi skupine aerobike in šolskega zbora, nagrajevanje sodelujočih pri Cankarjevi nagradi, poezija dijaka Dominika Vodopivca in ogled fotografij iz šolskih izletov.

Včeraj popoldne so se na slovenskih višjih šolah že začele ocenjevalne seje. Vsi izidi bodo na razglasnih deskah objavljeni 16. junija ob poldne. Matura se bo začela 25. junija, kvalifikacijski izpiti tretješolcev zavoda Cankar pa so se zaključili že v torek. Izdelalo jih je enajst dija-

kov, medtem ko dve dijakinji nista bili prepuščeni k izpitu.

Še nekaj več kot dva tedna bodo delovali slovenski otroški vrtci. Didaktična dejavnost se bo za 251 malčkov, ki obiskujejo slovenske vrtce v ulicah Brolo in Max Fabiani ter v Štandrežu, Pevmi, Števerjanu in Krminu, prekinila 26. junija. 195 otrok, ki obiskujejo vrtce Večstojske šole Doberdob, pa se bodo od vzgojiteljic poslovilo 30. junija. (Ale)

Razposajenost ob zadnjem dnevu pouka na šoli Oton Župančič v Gorici (levo); podeljevanje knjižnih darov v Števerjanu (desno); učenci med včerajšnjo štandreške šole (spodaj)

BUMBACA

PEVMA - Slovesnost ob novi pridobitvi šole Josip Abram

Predali namenu nove računalnike

Nakupili so jih z denarjem, ki so ga zbrali v spomin na pokojno Tiziano Blasini - Nabavili bodo še multimedijško tablo

Z občuteno slovesnostjo so včeraj na slovenski osnovni šoli v Pevmi predali namenu nove računalnike. Nabavili so jih z denarjem, ki so ga zbrali v spomin na preminulo Tiziano Blasini. 40-letno mamico učenke 3. razreda šole Abram je namreč februarja premagala huda bolezen, pred smrtjo pa je izrazila željo, da bi se njena hčerka Ilaria, sošolci in bodoči učenci slovenske šole lahko izobraževali na sodobnejših računalnikih. Mož Fabio Pacori se je zavzel za izpolnitev njene želje in s pomočjo družine, znancev in prijateljev zbral dovolj denarja, da je lahko podaril šoli šest novih računalnikov. Za plemenito gesto so se mu med včerajšnjo slovesnostjo v računalniški sobi, kjer so namestili tablico v spomin na Blasinijevo, zahvalili ravnateljica Elizabeta Kovic, občinska odbornica Silvana Romano in učitelj David Sosol. Občina, so povedali, bo poskrbela za priključitev novih računalnikov na internet. Spregovoril je tudi Pacori, ki je poudaril, da je vlaganje v mladino pomembno. Ganjeno je izrazil upanje, da bo v prihodnosti z napredovanjem tehnologije in znanosti mogoče premagati rakaste bolezni. Ne nazadnje je povedal, da je v spomin na ženo zbral dovolj denarja, da bo lahko šoli daroval še multimedijško tablo.

Pred slovesnostjo v računalniški sobi so učenci na dvo-rišču peli in recitali, v tretjem razredu pa so staršem prikazali tudi muzikal o Piki Nogavički, ki so ga pripravili z učiteljico Matejo Černic.

Pevmški učenci si ogledujejo nove računalnike

BUMBACA

ŠTEVERJAN

Po padcu s kolesom se zdravi na Katinari

V oddelku za intenzivno nego katinarske bolnišnice se zdravi 61-letni Milan Miklus iz Števerjana, ki se je ponesrečil s kolesom v torek popoldne. Zadel je močan udarec v obraz in v hrbet, vendar je po padcu ostal pri zavesti. V tržaški bolnišnici je trenutno pod zdravniškim nadzorom v farmakološki komi, vsekakor pa ni v smrtni nevarnosti. Zaenkrat se še ne ve, koliko bo dolgo okrevanje, v kolikor še niso znani rezultati vseh opravljenih izvidov.

Miklus, ki vodi priznano vinarstvo podjetje Draga, se je v torek vračal proti svojemu domu po glavni cesti, ki gre skozi Ščedno. To pot, ki je sicer dolga le nekaj deset metrov, opravlja s kolesom večkrat na dan in tudi v torek popoldne okrog 15.30 je kolesaril z nizko hitrostjo, čeprav je vozil v smeri navzdol. Naenkrat je prišlo do okvare kolesa; kaj se je pravzaprav zgodilo, ni še povsem jasno, vendar zgloda, da se je zlomilo ogrodje kolesa. Zaradi tega Miklus ni uspel ničesar ukreniti, da bi se izognil padcu, saj si takšne okvare ni nikakor pričakoval. Naenkrat je padel na tla ter si pri tem poškodoval obraz in zadobil močan udarec v hrbet. Obležal je sredi cestišča, zatem pa mu je prvi nudi pomoč mimoidoči moški, ki je takoj obvestil sile javnega reda. Na kraju je posredovalo osebje službe 118 iz Gorice, ki se je odločilo za prenos poškodovanca v Trst. Miklusa so z rešilnim vozilom najprej prepeljali do nogometnega igrišča v Podgori, kjer je pristal helikopter službe 118. S podgorškega nogometnega igrišča so nato 61-letnega števerjanskega vinarja prepeljali na Katinaro. Med potjo je bil Miklus vseskozi pri zavesti, zdravniki pa so po sprejemu v bolnišnico povedali, da njegovo življenje ni ogroženo. Moški je kot rečeno v umetni komi, saj se bodo tako otekle, ki jih ima po obrazu in telesu, prej ublažile.

Na kraju so posredovali karabinjerji iz Števerjana, ki so opravili po zakonu predvidene meritve.

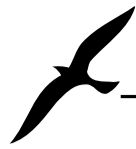

JADRANJE - Člansko evropsko prvenstvo 470 v Avstriji

Čupina jadrarca med zlato in srebrno skupino

Včeraj končala edino regato na 23. mestu - Skupno sta 43.

Spremenljiv veter je spet zagodel organizatorjem evropskega članskega prvenstva v olimpijskem razredu 470, na katerem nastopata Čupina jadrarca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti. Tudi včeraj so jadrarci na avstrijskem jezeru Traunsee dokončali samo eno regato, v kateri sta bila naša jadrarca 23. Na skupni razvrstitvi sta s 40. zdrknili na 43. mesto in sta sedaj razpeta med zlato in srebrno skupino. Danes bodo po vsej verjetnosti izpeljali še eno kvalifikacijsko regato, nato pa posadke razdelili v zlato (najboljši 41 dvojic) in srebrno (od 42. do zadnjega mesta) skupino. »Manjka nam malo sreče. Fanta sta še izčrpana po zadnjih šolskih obveznostih. Obenem pa so tudi vremenske razmere zelo težke,« je pojasnil trener Antonaz po tretjem dnevu regat.

Včeraj so v edini regati zatajili tudi najboljši: tako sta prvouvrščena Hrvata Fantela/Marenic zaključila na 22. mestu, Zeni/Pitanti pa na 27., a sta kljub temu obdržala tretje mesto na skupni razvrstitvi.

Slovenca Mitja Mikulin in Sebastian Prinčič sta 65.

Lani sta Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti v svojem prvem nastopu na članskem EP končala kvalifikacijski del na 40. mestu, ki je vodil v srebrno skupino. Letos ju od zlate skupine ločijo le ena regata in dve mesti

KROMA

PLAVANJE - Mednarodni miting v Gorici

Rok Zaccaria plaval z Mankočem in drugimi olimpijci

Slovenski plavalec Rok Zaccaria, član tržiškega kluba Rari Nantes Adria (na sliki), je v nedeljo nastopil na mednarodnem plavalnem mitingu v Gorici. Na 19. izvedbo Trofeje Vzhoda so organizatorji povabili kar nekaj zvencev imen. Povabilu so se odzvali slovenski vrhunski plavalec Peter Mankoč, Emil Tahirovič, Marias Markič, nekaj italijanskih reprezentantov, Rus Eugeny Korotyshkin in drugi, ki nastopajo na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. 20-letni plavalec iz Devina je nastopil zjutraj na 50 m delfin in 50 m hrbtno, popoldne pa v istih disciplinah na razdalji 100 m. Na vseh preizkušnjah v 50-metrskem bazenu pa se je pomeril z najboljšimi: »To je bila enkratna izkušnja. Veseli me, da so me letos vključili v skupino z najboljšimi, saj sem lahko od bliže videl, kako plavajo,« je bil navdušen Rok, ki je v delfinu plaval s Petrom Mankočem in Rusom Korotyshkinom, hrbtno pa z italijanskim olimpijcem

Mircom Di Tora.

Plavalec tržiškega kluba je bil boljši na daljših razdaljah: »Bolje sem se pripravil predvsem za nastop na 100 m. V obeh disciplinah sem tudi izboljšal svoj osebni rekord,« je pojasnil Rok. 100 m delfin je plaval v 56.08 in bil absolutno peti. Zmagal je Rus Korotyshkin s časom 53.27, drugi pa je bil Slovenec Peter Mankoč s časom 53.32. 100 m hrbtno pa je 20-letnik plaval 59.42 in bil drugi. Zmagal je italijanski reprezentant Mirco Di Toro s časom 55.57.

»Stikov z Mankočem in drugimi nisem imel. Spoznal pa sem se predvsem z Mircom Di Tora, s katerim pa se nisem pogovarjal o plavanju, ampak o drugih temah,« je povedal Rok in nadaljeval: »Vsekakor je bila razlika med nami in profesionalci očitna. Oni so vselej stopničko višje.«

Devinčan je nastopil nato še na 50 m delfin in bil osmi, na 50 m hrbtno pa četrti. (V.S.)

KOTALKANJE - Seminar

Na Pikelcu bodo kotalkarji in kotalkarice izpopolnjevali znanje

Športno društvo Polet bo danes in jutri gostilo kotalkarski seminar v sodelovanju z deželno kotalkarsko zvezo. Gre za intenzivno pripravo pred nastopi na državnem prvenstvu, saj bodo na openski ploščadi kotalkarji in kotalkarice vseh kategorij izpopolnjevali tehniko, skoke, piruete in ostale like, ki so jih med letom osvojili. Vadili bodo na kotalkah in brez njih. Del treningov po skupinah bo namenjen tudi atletski pripravi. Tehnični del bodo vodili zvezni trenerji Mojmir in Samo Kokorovec, Paolo Colombo in Laura Ferretti ter selektor Antonio Merlo, atletski del pa kondicijski trener Andrea Bientinesi.

Seminarja se bo udeležilo 82 kotalkarjev iz naše dežele, Veneta in Slovenije, ki bodo razdeljeni v osem skupin. Vsaka skupina bo sestavljala od 10 do 12 kotalkarjev, ki bodo krožno trenirali z vsemi trenerji, kar bo prav gotovo obogatilo znanje vsakega tekmovalca. Treningom bodo sledili tudi nekateri klubski trenerji, ki se bodo tako lahko soočili z delom zveznih trenerjev.

Delo na kotalkah bosta dopolnjevali tudi dve predavanji. Jutri zjutraj bo kondicijski trener Bientinesi predaval o prehrani in energetski regeneraciji, popoldne pa bo predavanje o športni psihologiji na temo »Odnos staršev med tekmovanjem ter odnos trener - kotalkar - starši«.

V ŠTANDREŽU

»12 ur nogometa« v soboto ob vsakem vremenu

V soboto bo na nogometnem igrišču v Štandrežu pri Gorici potekal 7. turnir v malem nogometu »12 ur«, ki je odpadel prejšnjo soboto zaradi izredno slabih (in neuresničenih!) vremenskih napovedi.

Turnir, ki ga prireja Športno društvo Juventina in skupina ljubiteljskih nogometašev, je postal v letih prava atrakcija in privablja številne moške in ženske ekipe iz zamejskega prostora in dežele Furlanije Julijske krajine. Letos bo sodelovalo 8 ženskih in 16 moških ekip. Skupine, ki bodo nastopile na turnirju tako z moško kot z žensko ekipo, se bodo potegovala za trofejo »12 ur«.

Turnir v Štandrežu ni samo športni dogodek, saj bodo ob travnatih pravokotnikih delovali dobro založeni kioski, zvečer po podelitvi nagrad pa je predvidena glasbena zabava z didžejem.

Turnir bo tokrat potekal v vsakem primeru, ne glede na vremenske napovedi s pričetkom ob 10. uri.

Turnir »Il Giulia«: izločena tudi kriška Vesna

Vesna - Domio 0:1 (1:0)

VESNA: Sorci, Cheber, Zampino (Pečar), Debernardi (Kerpan), Rossoni, Drassich, P. Carli, Giorgi, Ronci (Di Donato), Leone, Monte. Trener: Veneziano.

Vesna je po nepričljivi predstavi izgubila proti Domiu in tako izpadla iz turnirja »Il Giulia« pri Svetem Ivanu v Trstu. Domio je zmagoviti zadetek dal v 21. minuti prvega polčasa. Pri Vesni sta tokrat solidno igrala Marino Monte in mladi Miha Pečar, ki je vstopil na igrišče v drugem polčasu.

Danes zvečer (začetek 20.30) se bosta pri Svetem Ivanu v četrtfinalnem srečanju pomerila Kras Koimpex in Muggia.

KUPOPRODAJNA BORZA

Venturini od Vesne k Manzaneseju v D-ligo

Napadalec Nicola Venturini, ki je v letošnji sezoni pri Vesni v promocijski ligi zabil kar 22 golov, bo v prihodnji sezoni skoraj gotovo sšel dres kriškega društva. Venturini, ki je tudi sam izrazil željo, da bi se v novi sezoni preizkusil v višji ligi, se bo namreč preselil v Manzan, kjer bo z ekipo Manzanese igral v meddeželni D-ligi.

Poletovi kotalkarji so se izkazali tudi na Mladinskih igrah

Pred dnevi je potekala pokrajinska faza Mladinskih iger v umetnostnem kotalkanju. Na teh tekmah nastopajo kotalkarji, ki se ne udeležujejo rednih tekmovanj, ki veljajo za nastop na državni fazi. Tekmovanje se je odvijalo v prostorih društva »Gioni« pri Sv. Alojziju. Na prvi pokrajinski tekmi je nastopila tudi skupina Poletovih kotalkarjev, ki so se lepo odrezali. Mladi kotalkarji so bili razdeljeni po »pasovih«. V zelenem pasu za kotalkarice letnikov 1999/2000 je prvič nastopila Giulia Crociati, ki je med 19 tekmovalkami zasedla 15. mesto. V isti kategoriji je prvič tekmoval tudi Nicolas Gerin, ki je zasedel drugo mesto, tako da si je prislužil pravico do nastopa na deželni fazi, ki bo to nedeljo pri društvu Jolly. V rdečem pasu, to se pravi v skupini deklic letnikov 1998 in 1997, je najboljši rezultat dosegla Petra Debelis, ki je bila peta v konkurenci 13 deklic. V isti skupini sta tekmovali še Petra Loredan in Nastja Perhavec, ki sta se uvrstili na sedmo oziroma 13. mesto. V plavem pasu, letnika 1995 in 1996, je med 12. tekmovalkami Kaja Stefančič zasedla 8. mesto.

BALINANJE - Turnir B-kategorije za dvojice V nedeljo na Padričah 10. Grand Prix Gaja

Gropajsko-padriška Gaja bo v nedeljo na Padričah organizirala že 10. Grand Prix Gaja za balinarske dvojice B-kategorije. Na kakovostnem turnirju je na lanski izvedbi, prvič so meddeželni turnir priredili leta 1999, nastopilo 62 dvojic iz naše dežele in Veneta. Organizatorji pričakujejo tudi letos množično udeležbo, saj so nagrade kar privlačne. Balinarji bodo istočasno nastopili na 14 igriščih, ki jih bodo organizatorji pripravili na malem peščenem nogometnem igrišču v padriškem športnem centru Gaje, ter na dveh pokritih igriščih. Tekme prvega kroga bodo ob 8.30, drugi krog pa bo na sporedu ob 10. uri. Turnir se bo končal približno ob 18.30, ko bo nagrajevanje. Zanimivo je, da Gajine dvojice na domačem turnirju niso nikoli stopile na zmagovalni oder. Najboljši rezultat je bilo 4. mesto.

LEXUS - Korak naprej pri emisijah

Novi hibridni RX450h okolju še bolj prijazen kot doslej

Poganjajo ga bencinski šestvaljnik in dva elektromotorja

Lexus je, kot vemo, Toyotina luksuzna marka, ki je nekoč imela samo velike limuzine, ki so na moč spominjale na Mercedesovo serijo S, imele pa so veliko prednost, da so bili mnogo bolj poceni. Časi se spreminjajo in poleg limuzin ponuja Lexus tudi prestižne SUV-e, ne nazadnje tudi hibridne. Tako so pred kratkim v madžarski prestolnici predstavili novi Lexus RX450h, ki je evolucija pred štirimi leti predstavljenega 400h. Oblikovno se oba modela, novi in tisti iz pred 4 let, ne razlikujeta kaj prida. Zunanost je tipično vzhodnjaška, čeprav je RX450h namenjen predvsem ameriškim in evropskim kupcem. V Evropi je tudi prva serija hibridnih SUV-ov dožive la dokajšen uspeh, v ogromni večini pa so to bili prav hibridni modeli.

Platforma, na kateri je nastal RX450h je povsem nova: medosje je širše, širši je tudi kolotek, motor pa se je, nižjemu težišču na ljubo, rahlo spustil. Prednji kolesi visita na spremenjeni premi, stabilizator je zajetnejši, zadnji kolesi pa nosi povsem nova, tudi lažja in prostorsko manj zahtevna večvodilna prema. Za doplačilo lahko dobite na novo razvito pnevmatsko blaženje s štirimi položaji višine dna od tal in z možnostjo spuščanja tudi z gumbom v prtljažniku – za lažje nakladanje v skoraj 500-litrski prtljažnik.

Preidemo k zadevi, zaradi katere je RX450h zanimiv, k hibridnemu motorju. Osnovna shema ostaja enaka kot pri dosedanemu modelu (bencinski motor in elektromotor za prednji kolesi, dodaten elektromotor za zadnji kolesi), a je vsak njen sestavni del izboljššan. Bencinski V6 (3311 cm³) zdaj deluje po Atkin-

sonovem načelu (podaljšan sesalni cikel, kompresija nekoliko zapoznena, zato zmanjšane izgube sesanja in izpuha in manjše temperature izpušnih plinov), ima hlajen povratni tek izpušnih plinov (EGR) in gretje hladilne tekočine hladnega motorja z izpušnimi plini.

Oba elektromotorja sta enaka kot prej, a imata zaradi izboljšav na hlajenju večji stalen navor. Srce tega srca pa je nadzorna enota pogonskega sistema, ki je po novem kar za osem kilogramov (zdaj 22) lažja. Bencinski motor in oba elektromotorja skupaj zmorejo 295 KM.

Tudi prenos moči je v osnovi enak, a spet izboljššan: notranje trenje je zmanjšano, boljši je dvojni vztrajnik in menjalnik nadzira umetna inteligenca, ki med drugim zaznava tudi to, ali se vozilo pelje navkreber ali navzdol. Izboljšavam niso mogle uiti niti baterije, ki so manjših zunanjih mer, lažje in bolj hladne.

RX 450h je pravi hibrid, saj gre lahko le na bencin, le na elektriko ali na oboje hkrati, pri odvzetem plinu pa zna vrniti nekaj sicer izgubljene energije. Dodali pa so tri nove načine: Eco (intenzivnejši

nadzor nad posredovanjem dodajanja plina in omejeno delovanje klimatske naprave), EV (ročni vklop električnega pogona, a le do 40 kilometrov na uro in največ tri kilometre) in Snow (boljši oprijem v snegu).

Navigacija, avdiosistem, klimatsko napravo, telefon in nastavitve voznik ali sovoznik upravljata z večopravilno napravo, ki po videzu in načelu delovanja močno spominja na računalniško miško. Zadeva, ki narahlo spominja na iDrive, je ergonomska in intuitivna. Menjalnik ostaja brezstopenjski CVT, kar vozilu tako umirjenega karakterja verjetno še najbolj »paše«. V neposredni primerjavi s predhodnikom je RX 450h naredil velik korak naprej. Podatek, ki najbolj izstopa, je dodatno znižanje izpusta škodljivih emisij z že prej sprejemljivih 192 g CO₂/km na 148 g CO₂/km. Naj omenimo še, da ima Lexus deset serijskih varnostnih blazin, nadgrajeni ESP, serijsko notranje usnje v dveh izvedbah, več notranjega prirastka mer kot zunanega (mimogrede: 450h je centimeter daljši, štiri širši in 1,5 višji), še zmanjšane reže spojev karoserije in zavidljiv količnik zračnega upora (0,32).

Vse to seveda ni zastoj, Lexus RX450h velja namreč nekaj manj kot 60 tisoč evrov.

Stran pripravil **Ivan Fischer**

AUDI Večja varčnost v ospredju prizadevanj

V prejšnji številki smo pisali o prednostih Audijevega sistema start-stop, druga novost pri prizadevanjih za zmanjšanje porabe pa je potovalni računalnik s programom za večjo učinkovitost - nadgradnja že znanega učinkovega informacijskega sistema. Ta potovalni računalnik na zaslonu prikazuje vse podatke, ki vplivajo na porabo goriva, in vozniku nudi priporočila, s pomočjo katerih lahko zmanjša porabo - ne nazadnje je do 30 odstotkov porabe goriva odvisnih od individualnega načina vožnje. Program za večjo učinkovitost nenehno analizira porabo energije v vozilu in vozniku daje aktualna priporočila za večjo varčnost - glede na vozno situacijo in vozni slog.

Novi prikaz prestav voznika obvešča, kdaj mora prestaviti, da bo prihranek pri gorivu kar največji: na zaslonu je z različnimi velikostmi in barvami prikazano, ali je izbrana prava prestava oz. ali je z vidika učinkovitosti priporočljivo prestaviti. Tudi vključene komfortne funkcije, kot sta klimatska naprava in ogrevanje sedežev, zvišujejo porabo goriva. Poseben prikaz programa za večjo učinkovitost voznika obvešča, kateri sistemi v vozilu predstavljajo dodatne porabnike energije in kako velik je njihov delež pri porabi goriva.

Rekuperacijski sistem že danes izkorišča faze zaviranja z motorjem za pretvarjanje kinetične energije v električno energijo. Ko avtomobil v nadaljevanju znova pospeši, akumulator uporabi prehodno shranjeno energijo za razbremenitev alternatorja in s tem zmanjša porabo goriva.

Nekateri modeli so z rekuperacijskim sistemom opremljeni že danes n. pr. Audi A3 1.4 TFSI z ročnim menjalnikom, A4, A5 coupé in A5 kabriolet z dvoliterskim motorjem in ročnim menjalnikom, A6, Q5 in Q7.

Modularni sistem za večjo učinkovitost s celotno paletu ukrepov - od inovativnih motornih tehnologij do visoko učinkovite klimatske naprave - izboljšuje gospodarjenje z energijo v celotnem vozilu in je dosledno prilagojen voznikovim potrebam. Ključni poudarek je pri tem na nadaljnjem razvoju tehnologije motorjev in menjalnikov ter na regeneraciji in shranjevanju mehanske, toplotne in električne energije. Poleg tega je Audi z raznolikimi rešitvami izboljšal aerodinamiko in zmanjšal zračni upor. Po zaslugi inovativnih asistenčnih sistemov lahko voznik vse prednosti tudi neposredno spremlja.

Audi bo do leta 2012 - glede na leto 2007 - pri svojih modelih znižal porabo goriva za 20 odstotkov.

GREAT WALL - Hover in steed Kitajski terenci skušajo prodreti v Evropo

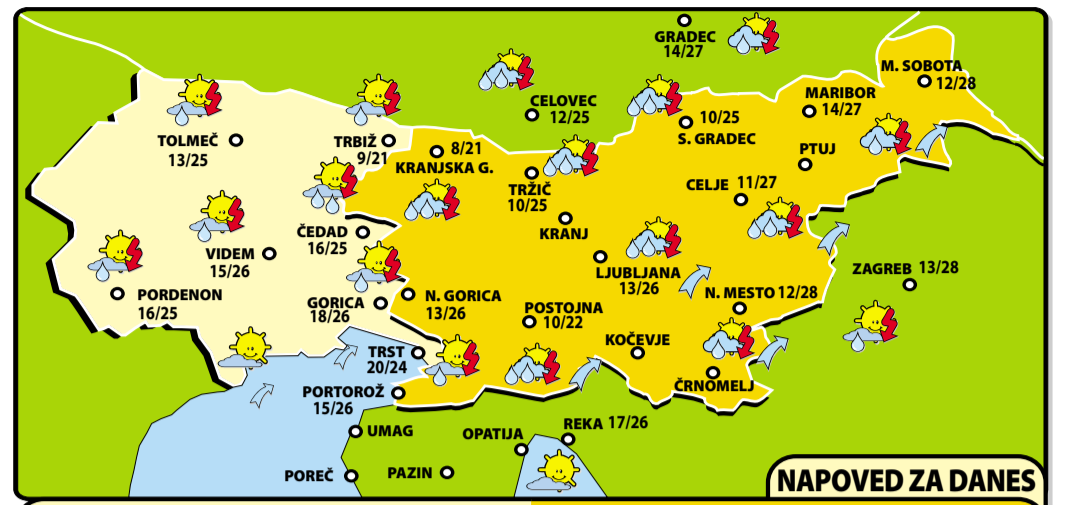
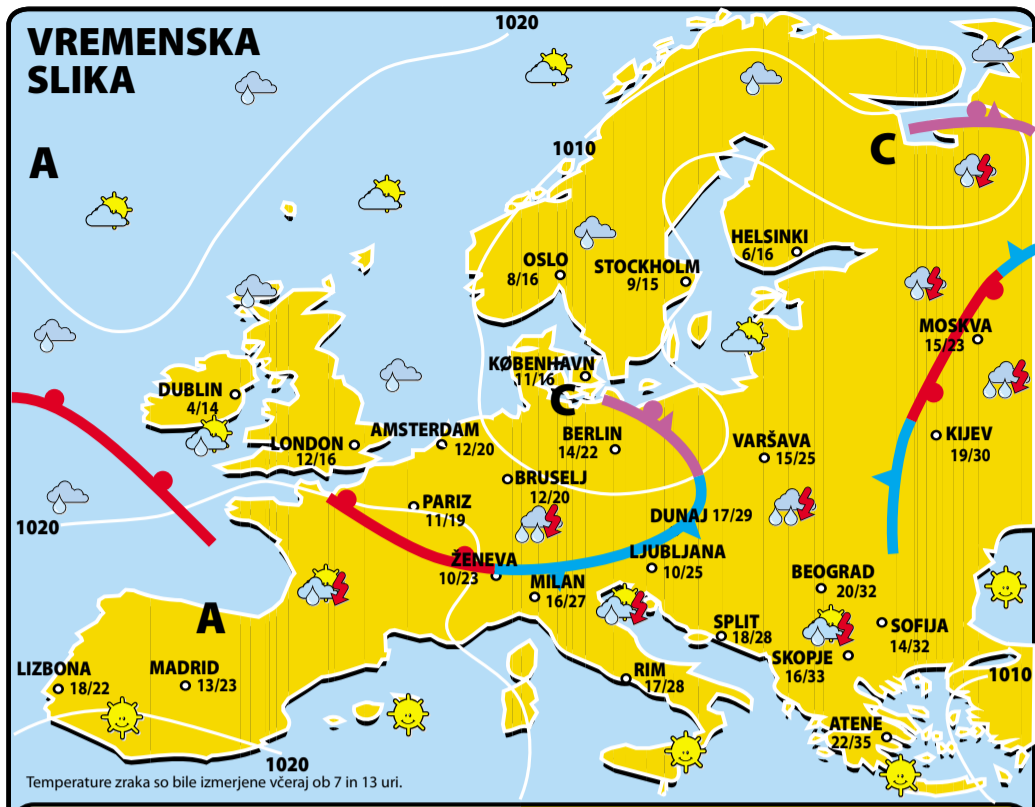
Kitajska znamka Great Wall (Veliki zid) je v prvih 4 mesecih letošnjega leta prodala v Italiji 2 tisoč svojih avtomobilov, eden je pick-up steed, drugi pa SUV hover. Oba sta prava terenca s štirikolesnim ali dvokolesnim pogonom, reduktorjem in 2400-kubičnim bencinskim motorjem, ki ga lahko napajajo tako z zemeljskim plinom kot z utekočinjenim petrolejskim plinom. Najdražji hover 4x2 na petrolejski plin velja 18.850 evrov.

VODOPIVEC
SVETUJEMO VAM
S PROFESIONALNOSTJO

SEAT Veicoli commerciali VW SKODA AUTO

Zgonik 50/a (pri županstvu) tel. 040.229122 - 34010 Zgonik

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo oblačno vreme. Lahko se bo ponekod pojavila kakšna ploha ali nevihta, ki bo bolj verjetna na vzhodu in v hribovitem svetu; sicer popoldne tudi po nižinah in ob morju. Ob obali bo pihal zmeren jugozahodnik.

Dopoldne bo povečini sončno, popoldne pa v notranosti Slovenije spremenljivo oblačno, pojavljale se bodo krajevne plohe in nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 13, ob morju okoli 15, najvišje dnevne od 21 do 26 stopinj C, v vzhodni Sloveniji do okoli 28 stopinj C.

Hitre atlantske fronte se pomikajo čez Evropo in delno vplivajo tudi na vreme pri nas. Od jutri pa se bo okrepil anticiklon, ki bo zagotavljal stabilno, toplo in suho vreme.

Nad severnim delom Evrope je ciklonsko območje, nad jugozahodno Evropo pa je območje visokega zračnega pritiska. Hladna fronta bo popoldne od severa dosegla Slovenijo. Pred njo bo k nam še pritekal razmeroma topel zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.54
Dolžina dneva 15.39

LUNINE MENE
Luna vzide ob 23.37 in zatone ob 8.19

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.44 najvišje -52 cm, ob 13.55 najnižje 25 cm, ob 18.51 najvišje 5 cm, ob 23.38 najnižje 26 cm.
Jutri: ob 7.21 najvišje -46 cm, ob 14.49 najnižje 26 cm, ob 19.53 najvišje 7 cm, ob 23.58 najnižje 19 cm.

BIOPROGNOZA
Danes se bodo pri občutljivih ljudeh pojavljale z vremenom povezane težave, ki bodo bolj izrazite v severni polovici države. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 22,6 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C	
500 m	22
1000 m	17
1500 m	12
2000 m	9
2500 m	7
2864 m	5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 8 in pol, po nižinah 7 in pol.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Dopoldne bo na zahodnem pasu prevladovalo jasno vreme, na vzhodnem pa zmerno oblačno. Popoldne pa bo povsod po deželi zmerno oblačno do spremenljivo.

Jutri bo delno jasno, popoldne bodo predvsem na severu še lahko posamezne plohe. V soboto bo večina sončno.

Polet v poletje.

POSEBNO DARILO:
6-MESEČNI
ABONMA
NA SLOVENSKO
REVIJO!

POSEBNA POLETNA AKCIJA ZA NOVE NAROČNIKE!

Bralcem, ki še niso naročeni na Primorski dnevnik, ponujamo šestmesečno naročnino (1. julij - 31. december) po izjemno ugodni ceni. Vsak izvod vas bo stal le **0,65 evra!** Naročnina se potrjuje **do 30. junija**. Od potrditve naročnine boste dnevnik do konca junija prejeli **brezplačno**.

Za vse nove naročnike še **dodatno presenečenje**: Primorski dnevnik vam podarja šestmesečno naročnino na slovensko revijo. Izbirate lahko med sledečimi mesečniki:

MONITOR
ZDRAVJE,
NAŠA ŽENA,
MOJ MIKRO,
NATIONAL GEOGRAPHIC JUNIOR,
ŽIVLJENJE IN TEHNIKA.

Naročnino na Primorski dnevnik v višini **95 evrov** se lahko plača **do 30.6.2009**:
z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

- › na pošti na račun št. 11943347
- › Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8 Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst Zadruga banka Doberdob in Sovodnje Zadruga kraška banka	št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670 št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860 št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289 št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197 št. računa: IT34 R 08532 64560 00000019102 št. računa: IT10 F 08928 02203 010000010730
--	---

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

Primorski
dnevnik

ZA INFORMACIJE:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.eu